

[illegible]

భక్తచింతామణి

ఇది

రాజమహేంద్రవరమునందలి దొరతనమువారి

మొదటితరగతి కళాశాలయందు

నాంధ్రోపాధ్యాయులుగా నుండి

విశ్రాంతి నొందిన

వడ్డాది సుబ్బారాయణచే

రచియింపఁబడి ప్రకటించఁబడియే.

—०—
౧౨ వ కూర్పు.

రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీ శ్రీష్టా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడినది.

—०—
౧౯౨౧

రెండవకూర్పు! ఏకామ్రోహిణీయము. చక్కనిఅచ్చు!

ఇది కాలిదాసమహాకవి విరచితమునకుఁ దెలుగు. అప్పరసయ్యగారు మర్దవిని రాక్షసుఁడొకరుఁ డవహరించి యంతరిక్షమార్గమునఁ గొనిపోవుచుండఁగా నామెతోడిచెలికలైలమొజ్జువినయకాశమునమునఁ బ్రావీణ్యముగల పురూరవశ్చక్రివర్తి యారక్కను ముక్కడంచి యామెను విడిపించిన కారణమునఁ బరస్పరానురాగ ముంతురించి వారియపురుషు వివాహముచేసికొనిరి. ఈవిషయమే బహువిధములతోర్కరములు గలుగునట్లుగా రసపోషణముచేసి యైదంకముల నాటకముగాఁ గవి రచియించినాఁడు. శృంగారరస పరిధానమైనట్టి యీనాటకమునందలి భావములు మిక్కిలి శేకలములు. రసగ్రహణలాలనుల కిది యవశ్యము పఠనీయము. ఏకస్నాటకమునందలి యద్యములు మచ్చున కిటు నొకటి రెండు చూపఁబడుచున్నవి.

దీనివల గు. ౧—౩—౦ అణాలు మాత్రమే!

తే. గీ. ఘంటనక్షోభమునఁజేసి యిందునదిన

యంస మంసముతోడ రాపాడఁగానఁ

దలఁప నీభుజ మొక్కటే ధన్య మితర

మైనమే నెల్ల భూమికి నతిధరంబు. తృతీయాంకము.

చ తొలకరినీలమేఖు మిది, దుష్టనికాటుఁడు గాఁడు; దాన ను

జ్వల మగునింద్రచాప మిది, నశ్యము దానవునిల్లు గాదు; కే

వలమును ఎర్షధార లివి, బాణవరంపర గాదు; పైఁదిగీ

టిలఁ దలఁపించుమించిది, వృద్ధిశ్వరి యుర్వశి గాదు రూఢిగా, చ. అం.

చ. కొడుకుమొగంబుఁజూచి మదిఁ గుండకయూఁటఁ జెందియుండఁగాఁ

బడఁకుక! నీవియోగ మనివార్యత నిచ్చుడ సంభవించెఁగా!

మిదిమిది గీర్నవృత్తావము శమింప నశాంబుదవృష్టిఁ గాంచి యొ

శుకతఁ జెట్టుపైఁ బిడుగు భీకరభంగిని బడ్డకైఁదిన్. చం. అం

భక్తచరిత్రామృతం

అథ

కృత్యాది.

కిమిద్యామనమానమండలవిభానీ! నచ్చిదానందమా

త్రి! మాయాపరికల్పితాభిలజగచ్ఛ్రీ! దయాంభోనిధి!

స్వామీ! నీమహిమంబు లానిగమమల్లంబు లే కన్నయో,

నేమూఢాత్ముడ నే మెఱుంగుదును? దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౧

మ. ననుధం బేద యొకండు పెన్నిధి లభించం బొంగి, యవ్వార్త న

ద్యమహాత్మకర్తరసాయనంబు నొనరింపన్ సంభ్రతోత్సాహమా

ననుఁ డొకైవడిఁ, నేవలాజ్ఞామతికిఁ నా కబ్బనీసేన, పృ

థ్యమపద్మంబులఁ జాటుకొందుఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨

కా అగంధంబుల కెల్ల జీవము మహాత్మా! నీవ కావే? భవ

త్మా మహాత్మమృతశృష్టి నొందు ఫలముల్ గార్థంబు; లే నీవయింక

భాగం బంతయు నైచి పొరుషము యావచ్చుకై గావించుఁ; (రా

నై రక్షింపవె సత్ప్రయత్నములు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౩

మ. భయమే, మాధ్యమే, విష్ణుయంభో, మహానాథో, వాక్ట్రో, యేహేతువో

చయికిఁ గా చెదిలోనఁ బుట్టుదలఁపుల్ బాహుపై; యాశ్వరా!

దయసేయంగదె గాంగనిర్ఘరసద్భగ్ధారాశ్వాధాటి. త

ద్రయశక్తికో మణులట్లు వెల్పుడ; నవంతా! భక్తచింతామణి. ౪

భగవన్మహిమాదివర్ణనము.

కా. ఓనిస్తే తుకబాడమానకరుణా! యో నిర్వికారద్రభూ!
యో నిర్వ్యాజపరోచకారనుకృతీ! యో నిత్య! యో నిగ్మలా!
యో నానాంతరియామి! కళ్యణజ! విశ్వోపాస్య! విశ్వాత్మికా!
జ్ఞానానందమయస్వరూప! ఎరిచా! పద్భక్తచింతామణి. ౫

మ. ప్రకటత్వదురానామలం గొఱచుచో, బాధోధిహర్షిందువులో,
సకలతృతలకేలువులో, గగనపక్షిరేలు, లత్యంతపం
ఖ్యకు నొక్కండుగ, స్వకైవల బరిమాత్మ! చాలనో, చాలవో?
యకలంకాంచదవంతిభవ్యగుణధామా! భక్తచింతామణి. ౬

మ. పదలారిత్యము, నర్థగౌరవము, భావవ్యక్తీ, సారస్యపం
పద, నానాదృశికల్పనలో, గలగళకావ్యం బాకవిం బోదె, ని
న్నెదిలో మెచ్చి మఱింపఁజేయఁ దె భవత్స్వప్రచోపచలంబు? మ్రొ
క్కెద, ముద్దాడెద, నీవదిలు లమం క్తకో; భక్తచింతామణి. ౭

కా. నాదులో వాఁగులు; గోమమలో తృణలతలో; నానాస్థి లక్ష్మణు; రీ
వాడన్ నేర్పున సంగ్రహించితివి : శ్వం బెల్ల మామేములకొ;
వాడకొ నీవు మహాదృశికియిఁడ; వీచోద్యంబులం గన్న, నీకొ
వీడం జాలక నెచ్చవార డయిన? దిఁడీ! భక్తచింతామణి. ౮

మ. ఉదయంబందున మేలుకొల్పి, యగ లెంతో పీఠితో, బెంచి, కల
నిదురం బుచ్చుచుఁ బెక్కుమార్లు జగములో నిర్మించి, రక్షించి, యా
పద నొందించుట, నీవనోద మని విస్వప్రంబుగా నిల్లు చా
పెదు గా పరీత్యహ మెల్లవారలకుఁ; దిఁడీ! భక్తచింతామణి. ౯

మ. కడుచుల్ వేడుక బొమ్మరిండ్లిసుకలో కాగొప్ప నిట్టించి, చొ
వ్వుడ ముగ్గులో నుచరించి, యాడుకొని. యాపై నాటగొల్లంచుఁ గ
ట్టుడమల్ పొడొనరించి పోవుగతి, వేడ్కల్ నీకు నీవిశ్వమల్
పొడమం జేసి, భరించి, మాపుటలు నెట్టక; భక్తచింతామణి. ౧౦

మ. గొనమల్ మూఁటిని నంగ్రహించుకొని, బొగ్గం గారముక గంధకం
బును బోలెక దగఁ బాల్లు వేసి, భుజనంబుల్ మేటిలంకాపుయల్
గను నిర్మాణముఁ జేసి, ప్రాచి కుద కెల్లక రూపు మాయెతు వే
డ్కను, సృష్టిస్థితిశాశకారణుడ వొటక; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. ధులిశాధుండు నిజాంగకంబు లెటు లెట్టల్, లోకమల్ నీవు కా
ళల మొప్పక వెలిఁ దార్లు, లో నడఁతుఁ జచ్చామార్తి; నీకుఁ జీ
మలు పుట్టం బలె నెన్నియే విముదు బ్రహ్మాండంబు; లాకాశముం
బలె నీ వంతట నిండి యుండు; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౨

కా. నీసంకల్పమె న్నెప్పి; నీవు గనుఁగొండే రక్ష; నీ పూర కుం .
శే. సంహరిము నూ; మహాత్మ! యటు గా కీర్థావి, యాసాగరం
నీసర్వాదృశభూతకోటి, యింక జేకేలగు పర్ణంబు గా
నీ, వంతట గాని నేయఁ దర మాకే? భక్తచింతామణి, ౧౩

మ. ఎదురిం చండముఁ జేరఁ బట్టక, నిజాక్షుండు చూపట్టినన్,
దుదికుక నేవకు లెట్టులో యరిగకన్నుల్ గప్పి వర్తింతు; రే
మిది, ని న్నెన్నఁడుఁ జాడ కుండియును వండ్రి! విశ్వ మింతైనఁ ద
ప్పదు నీయానతి; యద్భుతాచూష; దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౪

మ. నిమగ్నం బైనను విశ్రమించుఁ దొకచో నీ రజమిక్కిండు; సం
ద్రము చా నించుక మేర మీఱదు; అగ్రాప్రాణుండు నీచుక సదా;
క్షుదు సర్వంబు విహించు; నీరదము; వర్షం చిక్కుఁ గాలానుపా
రముగా; నీ వితిచండకాసనుడ వొక! భక్తచింతామణి. ౧౫

మ. జగ మన్యోవ్యవిరుద్ధనస్తువులతో సంపూర్ణమై యుండియున్
దగవున, ధర్మముఁ గల్గి వడ్డిలుట కాధారంబు నీవే శవా !
మగ సాధింతు మటంచు దుర్మదమునన్ బాపాత్మకుల్ రేగినన్,
నిగతూ వాడఁగ నీవు పాదులకుఁ; డండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. ఫలభారంబున వింగువృక్షమును గాపాడంగఁ బో టాగ్గున
ట్టులు, ధర్మశ్రుతిపాలనై కరతిఁ గీడు ల్కూడుపుణ్యాత్ము న
ర్మితి రక్షింతువు నీన యడ్డవడి; తండ్రీ! ధర్మ మేమిది మ
వ్వలనం దోడ్పడ వేచి యుండుదువు గావా? భక్తచింతామణి ౧౭

మ. కురియు న్నాన నన, గాలి, మబ్బులు, మెఱుంగుల్, గడ్డలుకొ, గూడువై
ఖిరి, బా గోగులు రాఁగలట్టితఱి, దత్కార్యానుకూలంబుగా
ధర్మఁ బ్రో గయ్యెను నెక్కడెక్కడనో నీతింబ్రలునకొ; జగ్ర మె
వ్వగు నీచిత్త మెఱుంగ రాఫలము ! దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౮

కా. నీకుం బ్రేమ సమాన మున్నిటియెడన్; నిక్కంబు సర్వేశ! యీ
లోకంబందు సమ స్తజంతువుల కెట్లొ నిత్య మాహార మీ
వే కావే దయసేయు చుండుదువు? తండ్రీ! యిల్లు గా కున్న, మం
దూకం బేక్రియ తారితో బ్రతుకు చుండుకొ? భక్తచింతామణి ౧౯

మ. కరదీపవ్రథముందటం బొంగు నెక్కల్ వోరె, టిక్కల్, గ్రహా
త్కర, మెవ్వనిపవిత్రసన్నిధిని నాకాశంబున న్వెల్లున
త్వగులేజంబున, నట్టి నీవిగుమమిశ్రోతిగ్మయాకార మాం
తరదృష్టిం గను యోగి; యొంట్లతర మానా? భక్తచింతామణి. ౨౦

మ. వెలుఁ గొక్కండె నిఖండె మీవె యభవా; వేనెల్లు, రేవెల్లు, జ్ఞా
నికలుఁ, గ్రొక్కారు మెఱుంగు, లర్పులు మొదల్లా వెల్లు రెన్నన్ని నీ
కళలే; యేకమునందుఁ దోచెడు ననెకంబుల్ భవన్మాతా; నీ
తెలివొక సర్వము నిన్నెకాదలఁతు బుద్ధికొ; భక్తచింతామణి. ౨౧

భగవత్సేవ.

కా. వేదం బంతయు లక్షణం, బభిల మోక్ష్యంబు లక్ష్యంబు గా,
నాదిగ్రంథము నీ వోసర్పిరివి సర్వాధ్యక్షదర్శనంబుగా;
నోదేవా! యది లెస్సగాఁ జదువుభక్త్యుల్, సంకయాపేతులై
మోక్షం బొందుచు నిన్నుఁ గొల్తు రనిశంబుకొ; భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. మనుజుల్ భిన్నపదస్థు; లందఱకుఁ తా మధ్యాత్మమం దెవ్వధిన్
గమపట్టుకొ రివి మాటిగాఁ దలకు నాకాశంబునం దెవ్వధిన్,
నిజు ధ్యానించెడువారి కెల్ల సెదురక నీరూపు చూపట్టు, నో
యఃఫూ! హృద్ధిగనంబునందు; మనిసంద్యా! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. పులకించుం దను వెల్ల జల్లుమని, యుహ్పాంగంగ సర్వాంగమల్,
గళమన్ గద్గరికం దగుల్ తొన, విదంకం గాలుసేతుల్, ముద
కుళిలు ముత్తెంబులు నోలె రాల, సెదురం జూపట్టుచున్నట్టై. నిన్
గొలువం గల్గునుఖిలంబు యోగియె యెఱుంగున్; భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. రారాజన్ నిజుఁ గొల్పుగౌరవము, భూరాజుకొ భజింపంగ నే
లా రా నేరుచు? సాగ్యభౌములను బాదాకాశింతులై మామలన్
దా రారాధన నేత ని న్గనియె కాదా; మేడియకొ సింగపుం
గారుణ్యంబునఁ గాన నిర్భయ మగుం గా? భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. జలధిం గాలినదం దరించు, ఘనపామణంబు దేలించు, ను
జ్జ్వలదగ్నిం గమలాకరాంతరమునోజం బొచ్చి యేలెంచు, ని
శ్చలభక్తకొ నిజు నమ్మి కొల్పూతుఁ; డోసర్వేశ! నీసేవా
వలికిం దుష్కర మున్నదే యొకటి? దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౬

కా. పాపారణ్యదవాశలంబు, కుభక్తత్వారంభవీణాంకుర
శ్రీవిద్వన్యము, కామరోషముఖివైరిశ్చ్యోభ్యధ్యాయుడం,
బావద్వాంతవిభాకరోదయము, మోక్షానందకందం, బహా!
నీపాదస్మగణంబు జీవులకుఁ; దండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౨౭

మ. తడిదండుగిల్ బలెఁ దక్కు లోఁ గొనుచు వాత్సల్యంబునం బోగు, నె
చ్చెలియుం బోలె సుధామయోత్తులను మానేమం బెఱింగింతు; కే
వలధన్వద్రుభువల్లు నీప్రజలయిబ్బగుదుల్ దొలంగింతు; ని
న్నెలమిం గొల్వమి మాయభాగ్యదళ గాదే? భక్తచింతామణీ. ౨౮

కా. దేవా! నీ వొనరింతు కిత్తు లని భీతిం జెంచి, నీపాదముల్
నేవింపన్ దలపోయకం బెఁ, గరుణాసీంధూ! భవత్ప్రాణిర
క్షావైదుష్య మనుక్షణం బనుభవజ్ఞానంబునగ గంచుఁ, ప్రే
మావిరూఢివ నిన్నుఁ గొల్పుట ఎరిం జొ; భక్తచింతామణీ. ౨౯

మ. తమఁ బోషించెడుతిల్లదండ్రులయెడఁ, ద న్నెలుభూపాలుపా
లను, దక్ష దిద్దెమనోజ్జవల్లం, దనకుఁ ల గ్గించునన్నిశ్రుచోఁ,
దనలో దామపకాశ్రేణి, నెన రొండెన్ శిర్పిఁగా కే ప్రయో
జన మస్మత్పరిచర్య నీకుఁ; బరమేశ! భక్తచింతామణీ. ౩౦

కా. తానంబుల్. తపసుల్, జపఁబులు, మహాబాసంబులొక, దీర్ఘసే
వానిష్ఠానియమాదు లంతగ భవద్భాసంబు రంజింప లే,
వానందాకునివిమాలితాక్షును, సర్వాంగీణరోమాంచ మా
నీనిశ్చలభక్తపోలికను; దండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౩౧

మ. నడివేసంగి, నెడారి, బగ్గుమనునెడక, మట్టమధ్యాన్నము
ప్పు, యదవ్యాధితుఁ డైనపాంథుఁ డమ్మతంబుక, నీడయే, గోరుకై
పడి, వంసారమునందుఁ దానమల కోర్వక లేనిమర్త్యుఁడు, నీ
యదుగుల్ దక్క, పుక్షేమి గోరఁడు గదయ్యి? భక్తచింతామణీ. ౩౨

కా. ఏనుం గెక్కినవాఁడు గుక్కలకుఁ దా నేరితిగా జంక క
త్యానందంబున నేగనో, యటు లనూయాత్రోన్, జగన్నాథు ని
న్నే నిక్కంపునహోయిం గాఁ గొనునదం దేయావడల్ వచ్చిన్
వానిన్ లత్య మొనర్చు ధీమతయో? దేవా! భక్తచింతామణీ. 33

మ. కవచంబున్ ధరియింపు, మేని కది మే ల్కా పొను గాకుండు నా
హావమందున్? హృది నిన్నుఁ దాల్చిన, భూమ్యుకాళ లేజఃపయః
పనినోద్భూతచరాచరంబులను నేభంగంబు దేశోన్మ లం
దవ; నిస్సంశయ మిందు నందు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణీ. 34

కా. నానామర్మము గన్న, నాదెసఁ గనన్, నాయక్క ఆల్ గాంచినన్,
నాసంసారము గన్న, నామఃసు గన్నన్, నాఁడుల్ గాంచినన్,
• నీపాంగత్యము, నీసహాయతయొ, దక్షిణ! ముఖ్యమం చెంచ న
య్యా? పర్యవర్త! నాకు నన్ దెలపు; దేవా! భక్తచింతామణీ. 35

మ. ఆయయో! నిన్ను నెలుంగ కున్నఁ, బరమాత్మా! మాకు భర్మవ్రీపు
త్రి, యధర్మాధినిపుత్రి, కచ్చిసహస్థేమాక్త, యాపన్నిపు
త్రియొ, దాపత్రీయకాంతి, యభ్యుదయభూతిపాప్తి, సత్యానుర
క్తి, యసత్యాతివిరక్తి, ముక్తియను గదే? భక్తచింతామణీ. 36

మ. నిను నే మిఁకొనిఁగాఁగఁ జేసికొనినన్, నిక్కంబు. లోకంబులో
నను నా క్షౌండు శతురీ పుండఁ; పభిలాంతర్యామి వీవేకదా?
యనఘా! నా కెపు డెందు నేయిదును సంపాప్తింబినన్, భీతి నొం
దను; నీ వెల్లడఁ దోడ నుండు; పరమాత్మా! భక్తచింతామణీ. 37

మ. భనికుం దార్జునరక్షణావ్యయములన్, దైవ్యంబునం బేదయొన్,
జను లిట్లందఱు దుఖ మెల్లఁ గొనఁగా, సౌఖ్యంబు, నానందమున్
బని లేకక్కడ, నిన్ను చేతుకొనె; నీపాదంబు లేఁ గొల్చు; నా
నిని చీలంబుగ నాకు నీగదచె; తండ్రి! భక్తచింతామణీ. 38

కా. నీకాదుగ్యము నాపయిం గలుగుపొంగెం, బెద్దకాలంబు నే
నీకు న్నిశ్చలభక్తి నేయవలయున్; నీచిత్తమే వచ్చినన్,
నాకొక్కల్ నెఱవేర్చు వాఁగము యత్నం బేమి లేకుండనే;
నీకై జంకను; నాకై నే వెఱుకు; దండీ! భక్తచింతామణి. ౩౯

మ. త్వరతో నీవు మదిప్పితార్థము శలించిం జేయ లే దంచు నేఁ
బరుసం బాడ నిరాశతోడ; నెద విశ్వాసంబు వీడన్; నిరం
తరమున్ విన్ భృతిఁ గొల్పువాడఁ, బ్రభుచిత్తం బెత్తటి స్వయ్యనో!
కరుణాఘండపు, ధర్మమూర్తి ఎకలంకా! భక్తచింతామణి. ౪౦

మ. తరువల్లారుల వైనపుష్పఫలపత్రింబుల్, నదితోయముల్,
పరిగా నక్కట కబ్బుకయ్యో? యవి యోస్వామీ! పరాధీనముల్;
గరిమన్ భక్తిరసాభిషేచనము నేఁ గాఁచి, యన్లునన్పా
త్సంసీజార్పణ నీ కొనర్తు; బహుత్మా! భక్తచింతామణి. ౪౧

సానుతాపసార్థసము.

మ. బనినగర్భములోన నుండఁగ విదేశం బేగి, పెక్కెండకున్
జనుడే, దండీని గాంచుచిద్దలె, నీసంబంధమున్ ముందు నేఁ
గన కీవళ నెఱింగి, న్నీవాధయశంకామత్త్రపాశ్చర్యభా
జనమై నిల్పితి; జీఁచి దీసికొనవే, పద్భక్తచింతామణి. ౪౨

మ. జనకుం దిచ్చినసామ్రా దుష్క్రియల వెచ్చుపెట్టి, కోగార్తుడై,
తనుఁ బ్రోవం బతిమాలుపురుగతి, బాధం బెల్ల నోపైకన
ర్తనలం బొన్ని, మహాపరాధి నయి నంతాపించెదన్ దీనతె;
నినుఁ గాపాడెదంబోడకుండు మను; రందీ! భక్తచింతామణి. ౪౩

మ. మనుజుండై చుకు వెంటకంటెఁ బశుజన్మం బెచ్చు; నీ వెట్లు చా
విని బుట్టించితి వట్లు చేయు నది; చా! నిగ్భాగ్యురక జ్ఞాన మె
ల్లను న్యత్య సముఁ జేసి నీ విధుల నుల్లంఘించెదన్ నెను; దం
డన కర్హుండను బోవవే నను దయన్; పద్భక్తచింతామణి. ౪౪

కా. సేవియెక భవదీయపాదజలపట్చింతానుపానంబుతో
దేవా! మందు; ననామయత్యముఁ బ్రసాదించుంగదే మేనికొ;
బాగ్యజ్యేషుముపొపు గగ్గనను, చాంబె యెప్పునే వృక్షముతో?
నీ వుండక హృది, నాకు వ్యాధిభయ మున్నే? భక్తచింతామణి. ౪౫

కా. నాతో నిత్యముఁ బుభ్యపున్మృతుకులన్ సంజం దొరంకొంటి, వ
య్యో! తలదీ! యనమర్థపేమయిది; నే నుల్లాఘుఁడం గాన నీ
చేతోవీధిఁ దలంచినంత? ప్రభూ! చేకూర్చవే పద్యిసో
పేతాన్నంబు నివేదనం బిడి కొనక వే; భక్తచింతామణి. ౪౬

కా. స్వాదుల్ చేదులు నేర్చి నీ వెదురఁ గుప్పల్ వోయఁ బం, డ్లందులో
జేఁదుల్ మేము భుజించి, ఘోరుజలం జే టొందుచున్నాము; నీ
పాదధ్యాననుధారణం బొకటి దప్పన్ వాని కేమందు లే;
దో దేవా! యది గొల్పి కావవె; కృపాభూ! భక్తచింతామణి. ౪౭

కా. పామల్ గప్పలఁ బట్టి మింగుగతి మాపాపంబులే వ్యాధులై,
మామేనుల్ కబళించు చుండ, విడికింపం జాలి వీక్షించుటల్,
మామిఁదన్ నెన లేదియో, పగులహింసల్ నీవినోదంబులో,
స్వామీ! కావవె, యార్తరక్షుండవు గావా? భక్తచింతామణి. ౪౮

మ. కరముల్ దుర్గిహదాదికగ్నిముల, నాల్గుల్ తుచ్చదుర్భాషలన్,
జగంబుల్ చనగానిచోట్లఁ జనుటన్, జత్తు స్వగాదీంద్రియో
త్కరమున్ దుర్మయవృక్షులన్, వృధయముల్ కొర్యాదులన్, మైలయోఁ;
బరికుద్ధత్వ మొసంగు మాకు నిన్ను గొల్వక; భక్తచింతామణి. ౪౯

కా. తే.త్రస్వామిని జూడ మన్ని పకువుల్ చే శ్రేయః బడ్డట్లు, మా
 సేత్రాదీంద్రియమల్ దురాశలను దుర్నితం బ్రవర్తించు, వి
 శ్వత్రాణుం బరమాణురూపు, నిమః గాంచక లేక; నిర్దోషచా
 రిత్రా! నక జెఱు బెట్టక కరుణః; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౫౦

కా. నానాభంగుల దుర్మదేంద్రియకరీంద్రులల్, దురాశాపశా
 ధీనస్వాంతములై విశంపడక ఎత్తించుక; సదా త్వత్పరా
 లానంబం దఘగాగశ్యంఖిలలతోడక వాని.బంధింప, వి
 జ్ఞానాంకూరపరాంకుశం బోషకచే; సద్భక్తచింతామణి. ౫౧

మ కలవల్, దామరపూవులక, మడుగులోఁ గన్గోచు బాణండు, లోఁ
 గలలోఁ తెంచక, వాని కందు దిగ ముక్కుల్ జేయుచుందంబునం,
 బలుసంసారమునందు భోగపరితక మగుండైనై, మోహప
 ల్లులఁ దొల్కొంటిని; నుద్ధరింపచె కృపాళూ! భక్తచింతామణి. ౫౨

మ కలధిం బోయెడునాపచందమున సంసారంబునం దొక్కమా
 టలమి న్నందుచుఁ, గూలుచుక మరల, పర్వాపస్థలందుక భయం
 బలమంగా, నెపుడేమి మూఁడునో యటం చార్తుండ నై కొల్లు; న
 త్సలతక బారము సేర్పు బాగుగఁ; బరేశా! భక్తచింతామణి. ౫౩

మ అలుకన్ మున్నొకకీడు సేయ; విఠక జేయం బోవు నా కెన్నఁడున్;
 గణపాత్మిండను, నాదుపాపఫలమల్ గాలానుసారంబుగాఁ
 గలుగక సే భుజియింతు; నైనను భవత్కారుణ్యపూరంబునక
 దొలఁగుం బంకము లన్ని యంచు నిమః గొల్తుక; భక్తచింతామణి. ౫౪

మ. ఇది మే లియ్యది కీ డటంచు మది నూహింపంగ రాకుండుచి
 క్కుడగక, జీతటియందు దివ్య బలెఁ గైకొఁ గగ్గెగా నిక, మఖా
 స్పద మామార్గము దోచు; సేచుదురవస్థల్ పంచబంగళ మాఁ;
 దదమూల్యస్ఫురినిల్లు నా కెపు డకంతా! భక్తచింతామణి. ౫౫

మ. శలభస్థుప్రసవాదులన్ భవదశల్మలౌఢశిల్పంబుఁ గ

మ్ముల నానందజబాన్ముల్ దొంగ గమ్మున్, దేవ! మాగొంటుఁజేఁ
తల పహ్లాఁద్రుటి నిట్టియద్భుతమత్కారంబు; హా!" యంచు, నెం
జిలి నీ కంజలిఁ గూర్తు, నేక పయిఁచ దోషిన్; భక్తచింతామణీ ౫౬

కా. అజ్ఞానంబున నల్పుదుష్కృతము లెన్నె యందునో కాని, నీ
యాజ్ఞ స్మృతి యెఱింగి చేసినయే హా! లెక్కకున్ మీఱె; న
దృజ్ఞా! నామది నిష్ఠలం బోరలతేనక బొక్కెడుక; మామకా
నిజ్ఞల్ నైఁచవె; పాపవే నితల; దేవా! భక్తచింతామణీ. ౫౭

కా. ఎన్నో పాపము లాచరించితిని; న న్నేదారి రక్షించెదో?
నిన్నే తల్లిగఁ, దండ్రీగా, గురువుగా, నిక్కంపుమిత్రంబుగా.
మన్నింతు నృది, నాయథుంబులు తుమింపక నానివే; యైన, నేఁ
గన్నీ తోడిక గట్టఁ గాళ్ళఁ బడితిం గా; భక్తచింతామణీ. ౫౮

కా. తిరుల్ జోడమరించి యూదులొలిమిక, దేశక! యిష్టట్లు, ప
చ్చాపైఁబంబునఁ దప్తమై, యిపుడు నిష్కలపృథమై, మెత్తనై,
చిత్తం బున్నది; పెండియం గడినమై చేటొంద కుండంగ, న
దృష్టిం జేయచి నెయ్యపుంబరునవేదిక; భక్తచింతామణీ. ౫౯

కా. పిన్నం గారడివాడు కొంత గ మహావేద్యగి మెక్కించులా
గెన్నక మానంజన్మ ముగ్ధిమము న న్నెల్లించి తీ వజ్ఞ; న
న్నన్నా! హానిరంబు ను విక్రది; మహాత్మా! కాచి యెట్లుండెదో?
నిన్నే నిమ్మక యొన్నవాడఁ జామి; తండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౬౦

కా. పాపాత్ముండను; బాపసంభవుడ; నేం బాపంబులె నల్పుదుక;
బాసిక; బావన! పాపనాశ్రి! నను నిమ్మపుం మొనర్చులదే?
నీపాదంబులె దిక్కు గాని యింకఁ దండ్రీ! నాకు నే దిక్కు లే;
దాదద్యాంధవి! కావుకావు నను; దేవా! భక్తచింతామణీ. ౬౧

కా. కించిజ్జత్వము మేలు కీ డనుచునుం, గీ డెంతో మే లంచుం, దోఁ

పించుం; గాత్రన మాకు నేర్పఱుచుకో వేరే గిట్టముకొ గవ్వు; మి
నెంతకొ సర్వవిదుండవుకొ, హితుండ; వేయేయక్కఱలో మాకుం బ్రా
ప్తిండుకొ దీర్చవె వాని నెల్లను; గృహాభీ! భక్తచింతామణి. ౬౨

కా నవో వచ్చియుం రాని లోక్కునుడు లట్టిట్టంచుం బోర్వెట్టెం, ద
ర్భావం బారసి తల్లిదండ్రులు స్వసంతానంబు నూ రార్పరే?
నావాక్యంబు లపూర్ణభావము లసందర్భార్థబంధంబు; లో
దేవా! యెల్ల మేటింగి కాపు శరణార్థి; భక్తచింతామణి. ౬౩

మ. ఫలవృక్షంబులం బండ్లుం, బచ్చములు పుప్పదుగిచ్చటన్, దైరులకొ
బలుధాన్యంబులు గల్గ కుండినను, దచ్చారంబు కూన్యంబ కా;
యిలలో నెన్ను నెంధ్యుం జేయగదవే యిగాక! భవస్థిప్తికొ
జెలువై యొ వ్వుగునర్థలం బొసంగి; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౬౪

మ. భవముల్, ధాన్యము, లిండ్లు, వాకికులు, గాంతిల్, సంతకుల్, వస్తువా
నానముల్, దోటలు, దొడ్లు, భూములు, సమస్తైశ్వర్యముల్ గూడ నీ
యనుకూలత్వము లేవియప్పుడు మహానర్థంబులకొ, దుఃఖన
ర్థనముల్; గాన నొసంగు దీవం; లనంతా! భక్తచింతామణి ౬౫

మ ఇది మే లియ్యది కీ డటంచు. మది చూపింపంగ రాకుండుచి
క్కుదశకొ, జీవితీయందు గచ్చె బలెం గొకొ గల్గెనా నికొ, నుఖా
స్పద మామృతము దోఁచు; నేమదురవస్థల్ నంచబంగా? మాం;
దదమూల్యస్మృతి నిల్పు నా కెత్త; డనంతా! భక్తచింతామణి. ౬౬

కా. దూరస్థంబు న గ్రహపంక్తను కెట్లు లోదించు న్నమివస్థను,
ట్లారీతికొ, గతమాగతంబుం బ్రకృతం బట్లొం గన న్నిత; నో
నేరేజా ప్రహివంకు నేత్రీయుగిళా! నేం గూఢకూర్మంబ; నా
నేరంబుల్ తుమియ్యింపు; గో దుడుపు; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౬౭

మ. తలిదండ్రుల్, సురువుల్, సహోదరులు, గాంతాసంతతుల్, బంధువుల్,
చెలు, లభ్యుల్, పరిమోచకారు, లలితుల్, కిష్యుల్, ప్రభుల్, భృత్యు, లా
రులు, దీమల్, వికలాంగు లిం దెవరి నేరూపంబులన్ జూడఁగా
వలె, న న్నట్టులు దిద్దు వారియెడ; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౬౮

శా. కారీరావయవంబులుం బలె, బృథక్కాసువ్యసాన్యోన్యవి
పా గాపెరి. మిథస్సహాయములు గా, సర్వేశ! : ప్రించి తీ
వెం ! స్థానరజంగమాత్మికసమస్తాజాండమల్; మ పెట్టుల్
చేరెన్ న్నాన్యపరశ్వి? ముంప కది తిండీ! భ క్తచింతామణి. ౬౯

మ. వసనం దాకున గాలిచేరి బలె, శ్వంబందు పంతుత్కరిం
భూహా! మృత్యువుచేత రల్కుబడి, మన్నె పోయెడుక; మాకునా
ధన మీమేమ ిథా నశించు వని సంతాపించెడక ; వేగ మీ
తను వెల్తించిమే లొనంగు; పరమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౭౦

శా. పగ్గాలం బలె నాసల న్విషయసుల్ బంధించి త న్నిద్వఁగా,
సి గ్గింత్రవను లేక, సంతసించి నాచిగ్గించ; తద్బంధమల్
మొక్క నిత్యసుఖంబుం బొందులెరుచుక జూడంగ లే కున్న; దీ
యెగు న్మానిసి, తిన్నజేయు మది; తండ్రీ! భ క్తచింతామణి ౭౧

మ. ఒకడి యన్నం గబలింప నోరు దెలుచుక; గల్లెం బడక మాయా, న
న్నుడి సత్కరింబ; ముఖంబు లాపవడెడుక; యొ క్తక్రియల్ గట్ట; నీ
చెడుచిత్తంబును దియ్యనీటివిడికిం జేఁపం బలెక. నీదుక
ట్టడ కిప్పించడఁ జేయవే దయ నఖండా! భ క్తచింతామణి. ౭౨

మ. అహూ! నీచెలు పన్న నేకువు, దృఢంబై చుట్టనం గాక, నా
మన సకచంచలవారిపూర మింక నెమ్మి నీకమార్గంబులక
జన కుండుక? బరమాత్మ! యెప్పు డెట దుష్కార్యంబు నేఁ జేయఁగో
రిన, నీ ఎప్పుడ లోచి మాన్చు మది; తండ్రీ! భ క్తచింతామణి. ౭౩

కా. నాయం దోష్యులుఁ దప్పలుఁ గలుగు నిన్నట్టిబట్టి; కాఁబట్టి న
 స్నేయంకఁబున కే నోరులో వొగడ, నిన్నే యంచు మోడింతు; న
 స్నేయేరేఁ దెగడంగ, న న్ననుమ, మాయించంగ నాతప్పు, ని
 న్మాయయా! బలిమాలుకొందు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణీ. ౭౪

మ. పదిలంబై యలుకఁ దనర్చునరముఁ; బల్పట్టులక విస్మృతిక
 పెడుకం బూనినవానిచందమున, నే విజ్ఞానహీనుండ నై,
 హృదయాంభోజమునందుఁ దేజరిలు ని స్సేదెందో భావింతు; నె
 మ్మది నిం జాడఁగ జ్ఞానలోచనము నిమ్మా; భక్తచింతామణీ. ౭౫

కా. ప్రాణాపాయమునందు వీడుదురు భార్యపురిమిత్రదుఃఖఁ;
 బాగిత్యాగమునప్పుడున్ విడువ వాపద్మాంధకా! నీవు; నా
 పాగిం బస్థిర; మంత్రవేళ నను సక్రాంతుక, భవిద్యానపా
 రీతిస్వాంతు నొనర్చు; మోయఘవిచారీ! భక్తచింతామణీ. ౭౬

మ. గెలిపించంగదె ధర్మ పెల్లపుడు; రక్షించంగదె దీనులన్;
 గొలిపించంగదె నీవదాంబుజములన్; గు య్యలకించంగదే;
 తలఁపించంగదె నీదుప్పీమ; మచరాధింబల్ తమింపంగదే;
 వలపించంగదె ని స్సజహి మెద? దేవా! భక్తచింతామణీ. ౭౭

కా. ధర్మాఖ్యంపుఁబునాదిమోడఁ గద ధారా! పెన్వలకంబులక
 నిర్మాణం బొనరించినాడవు; సహింలే మూలబంధం బయో
 దుర్మాహల్ చెడఁ గొచ్చుచుండఁ గని తడ్గోపంబు, బ్రహ్మాండమల్
 నిర్మూలక్షితిజంబు లొక గదవె తండ్రి! భక్తచింతామణీ. ౭౮

భగవదుపకారస్మృతి.

—o—

కా. పాశ్చరీయాచలరుంగశృంగమలపైభాగంబునందుండి యీ
భూలోకంబున దూకువాళరుండి దుంపు రైన్ని సందిలైసో,
యారెక్కణ్ సరి దేల్పుమేటిగణకుం డప్పుణ్డో, కా కేడికన్
బాలుం దేవ! భవత్కృదోపకృతు లెంచక? భక్తచింతామణీ. ౭౯

కా. ఎన్నో తప్పెను బ్రాణగొడ్డములు నా దేయత్నముక లేకయే;
చెన్నంటుల్ చెబుపం దలంచిన, లభించెక మేలు లెన్నేని; నీ
కన్న స్వీనికే గారణం బెవరు పైగా? బిల్లలం డల్లలా
గెన్నం దేమట; వెట్లు ని స్మృతు? దండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౮౦

కా. అన్నంబం దుడకంబునందు, గృహశయ్యాయావహితంబులం
దు, న్నానావిధలీలలం, దభిలమందు స్మృత్యువే తోయ; నో
యన్నా! మాకు నిమేషముక బ్రదుక కక్యంబే స్వకృత్ భువిన్?
న న్నివే బ్రతికింతు కేవల లవంతా! భక్తచింతామణీ. ౮౧

మ. ములుతోడన్ ములు పుచ్చునట్లు; కరుణాంభోరాక! నాకీదులం
బలుమా తీవు దొలించినాడవు మహావక్తుల్ ప్రియోగింది; నే
దలియన్ లే కుపకార మప్పటిమహోక్తక దూకోతిక ని; స్మయో!
తులువకో, సైచవె నమ్మ దీనజనబంధూ! భక్తచింతామణీ. ౮౨

కా. ప్పందంబుల్ మొద లొనిమి త్తములచే, స్వప్నాదులక, సన్నగా
ముందే నాకు భవిష్యదిగ్గమలచోప్పుం డెల్పు; దిట్లెట ని
బృందుల్ రాగల విన్న, ని శ్రీలక్ష్మణుక బాగ్గించి, నీచాటునక
మందుక నానికే గానరాక; షరమాత్మ! భక్తచింతామణీ. ౮౩

క. ఆవత్సించువునం దగాధ మనుచో నట్టిట్లు నేఁ గొట్టుకొం,
చేపట్టం గన కూపి రాడక భయాధీశుండనై, యార్తర
క్షాపారగి! కృపానిధీ! యభయవాస్తవం లీల దేవా! యశః,
నాపై తెచ్చి గదల్చిన దిగులు దింపన్? భక్తచింతామణి. ౧౪

కా నీ డేండ్లవృథు నాదుతండ్రి, పదాకొం డేండ్లవు నాతల్లి, నై
దోడు, న్నన్నును, నీపదాబ్జములపై గుఱించుమున్ నైచి పో.
నాఁ దారంధిము, తిండ్రి, తిల్లి, గరుడన్, దైవంబునై, మాకు నే
కీడు న్ముడక యుండఁ బోవును చెను కిన్; భక్తచింతామణి. ౧౫

మ పరిసిద్ధాంజన మిచ్చి యంధరిను మాన్పన్, వెట్లి నేడంబుఁ ద
త్పరతీక్ మానవుఁ; డక్షు లాదిగను స్వం దిచ్చి రక్షించునిన్
స్మరియింపం, డకటా! కృతిఘ్నతన; యుష్మజ్జ్వాః భాసురభన్
ఁదియింపంగదె మారమోధరము; తిండీ! భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. విముపం లేమటినన్ సమస్తజగమున్ నిర్మూల మాఁ గానఁ బ్ర,
హృమ! నీ తెచ్చులు వాల్చి వెచ్చుదును; నీ కన్యంబు నేదిక్కుఁ గా
నమి, నీభక్తులవిన్నపంబు లెవ యెనం బ్రేమ నాలించి నే
ముమే చేకూర్చువు; నిన్నె గొల్చెద మహాత్మా! భక్తచింతామణి ౧౭

మ విదురం గల్పన చేసి, దానిఁబడన్ దేహంబు, డేదంబుఁ, ౨)
త్యుదయంబున్ సర్వక్రొత్త సర్వైదుగతిన్, దుఃఖాదులన్ స్వదా
మిది. మై, నీఁకక యుండ, మాకు మఱి పశ్చంబున్ బ్రసాదించి; తి
ల్లది నీసృష్టి, జగద్ధితార్థ మిది; తిండీ! భక్తచింతామణి. ౧౮

మ “అడుగ న్నావినఁ బెట్ట దవస్ర” యనుపామ్యం బాఁడొన్, నీకు మా
యెడలం గల్గినప్రేమకు న్నిగులఁ దండీ! యద్యుతం బయ్యెడున్;
బుడమిన్ మీ మదయంబు గాకమునుపే, భూలేక! శింపనవే,
కుదువం, గట్టఁ, దోడన్, సమస్తమున మాకున్? భక్తచింతామణి. ౧౯

మ. ఆయయో! మే మతిమాన్మచిత్తులము గామా? కన్ను, గార, గూడు, గుడ్డము, లే కార్తిని బొందువాండ్రు; బలగుండ్రం గాంచుచున్, మాకు నట్టియవస్థలో దొలగించునీదయకుఁ దుష్టిం బొంద, కత్యాళ నెన్నియొ వాఁళింఁ; మ'జెల్ల నేమిటికి? దండ్ర! భక్తచింతామణీ. ౯౦

ఉదయప్రార్థనము.

మ. ఆపవేకాంధ తమోనిరాకరణవిష్ణుజ్ఞానవత్సవందా!
భవోగార్తమహాకీషన్వర! జగదాన్వయంతరవ్యాపకా!
రవికోటిజ్యోతిమాన! నైగమశిరోరత్నయితాఘ్రిద్వయా!
భువనాదాఁ! పురాణపూరుష! స్వయాఁభూ! భక్తచింతామణీ. ౯౦

కా. జైతన్యాగ్నిమరీచిగుచ్చకలన్, సమాష్టితం బయ్యెడున్
జేతోవ్యోమతమఃపరాగము; నిసి స్థిలంబు మద్భ్రష్టలి
వాఁతం బక్షిసరోజకుట్మలదళాగ్రింబల్ గదల్చున్; మహా
కారణంబున కక్షిచక్షు రెగయిన్; సద్భక్తచింతామణీ. ౯౧

మ. ఆపవం బాఁతినలెంక వాత్సలము, మాత్మహరమున్, మోకయున్,
జవరుల్, గొవ్వులు, నాకులుం, బువ్రలుం, చిండల్, గాయలుం, బండ్లు, ను
డ్లు మావృక్షము నైంద్రబాలికునలెం బల్నిద్ర మేల్కొల్పి, ర
యవరూఢం బగుచిత్తముం దెలుపు; దీక్ష! భక్తచింతామణీ. ౯౨

మ. జనవంచారము పూర్తిగా నడచి, నిశ్శబ్దంబుగా నున్నచ
త్తనమున్ యామికుపోలికన్, నివయవంతానంబు గాథవీను
త్తిని లీనం బగురాత్రి యెల్ల, జగ్ధ మాదేహంబు జాగ్రత్తితో
ననపాయంబుగఁ గాచివాఁడవుగదయ్యా? భక్తచింతామణీ. ౯౩

మ. చనుఁగొల్పోలిచి, తొట్లలో మనిచి, పజ్జ న్నిర్పి తోకొట్టఁచుకొ,
గజ మూయఁ, గజ గల్గి తల్లి, నిమివుం గాపాడుచుదాన. భో
జనముం, దల్ప మనుగ్రహించి, పవనస్పృగుంబునక నిద్రపు
చ్చి, నిసిం గావలి గావె ముకు? నుగరా? భక్తచింతామణి. ౯౫

మ. మును నే భూగమ నాను, మాతృకతనింబు జొచ్చి యొప్పట్లు, శ
య్యకు రేయెల్లమ నిద్ర నుండి యొదయం బైవట్లు మేల్కొంటి; కా
కనులం బాపజగంబుఁ గన్గొనక మున్, గన్గొందు మే లొందఁ, బా
పముల్ తానెఱపాదపద్మములు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౯౬

మ. తిరుకాళిం గుమమంబులం బరె, భివత్కరుణ్యమూలంబువన్,
వరదా! మద్రీసనం జరించినలనెద్వాక్యంబులన్, నీచదాం
బురుపాద్వంద్యము శ్వరూప! యద నేఁ బూజింతు నీవేకునక ;
బరిపాలించన పాపముల్ వొరయి కుండకా; భక్తచింతామణి. ౯౭

క. గూఁటం చిచ్చుకకందు వెల్లపు డనుంగుందలి ధ్యానించుచుకొ,
దోటి న్విచ్చు నదేమి తెచ్చినను. సంతోషంబు, క్షాపముకొ,
బాటిల్లంగను; నట్లు నీడల మధ్యావంబు గావించ, ని
ష్కాటిల్యాత్మకఁ గొల్తు ని మ్మదయ; మీశా! భక్తచింతామణి. ౯౮

మ. ఎరకుం చిల్లలఁ దల్లకొడివరె, ను మ్మొండెఁ బగ్గిల్గి నీ
శ్వర; మే లోర్వక నాయగొద్ద యెడఁబాపం కాచెడి క్షమయ్య; ద
త్తరపాదాపాతి సోఁక కుండ, నను తెక్కల్ గప్పి కాపాడ, నీ
చరణద్వంద్యము నాశ్రయింతును పదా; సద్భక్తచింతామణి. ౯౯

మ. తెలవా తెకా; గజు చూడఁగల్గె; కయికొ, దేవా! జగం బంతటక
జలదచ్చన్నపథఃకుహారజని నేచందం బలుల్ ముందునె
స్కల నే మున్నది గాన రాదు; నను సంధిపొయ్యి. భిదంబుగా
మీలఁగింపంగదె నాయమై యెప్పుడు; సామీ! భక్తచింతామణి. ౧౦౦

సాయంప్రార్థనము.

కా. భావారీరి! భవాద్విహారి! కరుణాపారీణ! దీవావనా!
 నేనాప్రిరి! పరాత్పరా! కుభకరా! చిదూరి! సర్వేశ్వరా!
 దేవా! నిత్య! నిరామయా! నిరుపమా! దివ్యాద్భుతపా! భవా!
 జీవాధారి! ముముక్షుహృత్పలనినా నీ! భక్తచింతామణీ. ౧౦౧

మ. కొఱఁకు ల్పావి కలాయ కులములు పుల్లు ల్పావై, మామానమల్
 దెఱపిం జేసిక, నీచానుగోహముశ్శ్రీం జేరుకొన్నారి మి
 త్తటి వాగీములు; నేటివివాదతలం ద ప్పొప్పు లే మన్నవో,
 యెఱుకే నీ; కపరాధముల్ సయిఁపు; తిండ్ర! భక్తచింతామణీ. ౧౦౨

మ. మునిమా పాటలు మాని, బ్రహ్మాండు గృహంబుం జేరి, మై నిండి నం
 జినపెంధూరికెఁ దల్ల యేనవడి, వానిం బొడకాడింపదె?
 దిన మెల్లం గల పంబులే సరిపిరిం; దేవా! మహాపాతకీ;
 నను భాతాత్మునిఁ జేయవే కనికరానీ; భక్తచింతామణీ. ౧౦౩

మ. నిదురిన్ భూతిపితౄచముల్ నిలుచునట్లే, ఘోరదుష్కర్మముల్
 పృథయాదిర్భవమునందు చింటిమిమలై, యూరేయి నాకంటికీ
 నిదురిం బాపెడు నంచు బెగ్గిలుచు, నే నీనామమంత్రంబు ముం
 జిద యాచ్యుటవకై జపించెదను; దండ్ర! భక్తచింతామణీ. ౧౦౪

మ. ఉదయం బాది, మహాత్తరోపకృతు లెన్నో చేసి తీ వీశ్వరా!
 ఇద మైతం గదలించ శక్తులమె దేవా! నీ పునఃజీవించికొ?
 సదయా! కంటికీ తెప్పలా గనునిమేషం బీవు తోడ్పాటచే,
 నుదినం బయ్యెను నేఁడు; కైకొను ననున్ముల్? భక్తచింతామణీ. ౧౦౫

కా పొల్లన్ దంచినటుల్, మదీయకరణంబుల్ స్వస్వశక్తన్, దివం
బెల్లం జూపెను నీరపక్రియలయం; దీకా! వృథా గాసిరెన్;
దల్లోపంబులు నైచి, భద్రమఖనిద్రిం దేర్పి రక్షించవే,
యల్లం బివ్వడు వేడెడున్ నినుఁ; గృహభూ! భక్తచింతామణి. ౧౦౬

మ. ఇను నస్తాదికిఁ బంచి, చీకటిని నై లెక్కించి, తమ్మిన్ మొగి
ద్వినలా, గీనిసి తెల్విఁ దోలి, నిదురం జేపట్టి రప్పించి, నా
కినుల న్మాయును; నీకుఁ గాలవికృతుల్ గా వన్నుడుఁ; గాన, శ్రే
మను గాపాడవె నన్ను శయి; పరిమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౦౭

మ. వెలుఁగున్, జీకటి, నీకు నొక్కటియ నూవే; కిల్లకే చీకటిన్
దెలియం బాలినకన్ను లిచ్చితివి; తంద్రీ! నీకు లేకుండునే;
నలు నైసం గనవచ్చుఁ జీకటిని, గొంప న్మించి; నీకటికిన్
గలదే మాటు? మనంబె చూచెదు గదన్నా? భక్తచింతామణి. ౧౦౮

మ. పరిదేశంబున కేగుచుకొ, జనుఁడు యావన్నసుసామగ్రియొక,
బరిమన్నేహితుడేతి కిచ్చి చను విశ్వాసంబుచే; నల్లు ని
ద్దుర వో మండిన నేను, నాతెలియకొ, స్థూలంబు, సూక్ష్మంబు, నీ
కరిమం దుంచితిఁ; జింత లేదు మది కింకన్! భక్తచింతామణి. ౧౦౯

మ. తెలివి న్వినివి వాడుకొ వృథామఁ ద్రీర్తి న్నవు నా కిచ్చవ
స్తల, నే నిద్దుర వోవుచు స్మరిల నిచ్చో నీకు నర్పించితికొ;
తెల పొచ్చెనవి పాడు చేసి తని వాని న్నీ వె కైకొందో? న

* త్పలకన్ వెండియు బాగుఁడేసి యిడుదో; పద్భక్తచింతామణి. ౧౧౦

మ. బడలె శ్రీ; నభిలేంద్రియంబు లలసెన్ ; భ్రాగంబు లాయాపమం
బడెఁ; గొండంతలు బర్బులై నిలక తొప్పల్ వారెడున్; లేలువుల్
వడివ డ్దొఁ గనులన్ ; జగంబు మునుచున్ ప్వాంతంబు; వాకుల్ తడల
బడెమన్; బూనెడు నిద్ర నన్, శరణు దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౧౧

ఆశీస్సు.

మ. “ఫలవృక్షంబులఁ బండ్లు, బాష్పము” లటన్ బద్ధంపుమత్పార్థవణ్,
 ఫలియింపించితి విశతం బిటు రచింపం బద్ధముల్; గాన నా
 పలుకు నేన్న నెఱవేర్చ బిడ్డ కిడుదుక బ్రహ్మాదనానుఁబా; వ
 ద్దిలు నీచే నరఁ డెల్లక్రయములఁ; దండ్రీ భ క్తచింతామణి. ౧౧౨

మ. ఉను యుండంగ నొనర్చుకోవలెఁ గదా, ముష్కర్షసేవనీ నరుఁ;
 డెనమర్థుండ; మహాకృరుల్ సలువరే; నామద్రితాంక ము
 ల్లసిలక; నే శతకామరిభృషవమానన్ గాన్క గావించెదక;
 నమరాయగ్రథితార్పిరింబు గొను; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౧౩

భ క్త చింతామణి.

ఉత్తరశతకము.

ఇష్టదేవతా ప్రశంసనాదికము.

—

కా. క్రివిశ్వోద్ధతిహేతిరై, నిరవధిశ్రీమంబునకా, శిశు
 త్వావిరూపి జలంబులందు బలె, నొష్టానాస్తి వహ్నిం బలెన్,
 గావించెన్ మఖ మెల్లకంఠువులకుకా వ్యాభావికం దెవ్వఁడో,
 యాకొప్పు నిడు నన్నుతింతుఁ; బరమాత్మా! భ క్తచింతామణి.

- కా. ఛందోవ్యాకరణాదిలక్షణవిశేషజ్ఞానలేశంబు నా
యందుం గల్గకమున్న, చిన్నతనముం దల్లించి చద్యంబు ల
వృందప్రేమను, కంది నేఁ దుచనివత్సత్వంబ్రదాయదులన్
మందఁక న వృలికింతు నిస్తుటిచి వింతల్; భక్తచింతామణి. ౨
- కా. నాలో నాకె మహద్భుతం బగు జగన్నాథా! త్వదీయక్రియల్;
నేల మ్ముతకనూత్నబీజములెక, నీ పూనా నాయందు నుం;
తేలా గానది ముం దెటుంగ నది; యశ్చ నీకృపం బద్యమై
కాశ్రీం జక్కనిపూలమొక్కవలె; దేవా! భక్తచింతామణి. ౩
- మ. జనకుం డీప్తితవస్తు పుండుకొని హస్తంబం, దెదో చెప్పి, యి
ట్లని న స్వేదిన నీ కొనంగుడును దాయం బం త దన్వించు వి
ద్వజుడే; నట్లు వరా లిడం దలంచి, మాట లొనినా కేదో యూ
హాను దోడిం; తడిగించుకొందు; చరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౪

అంతు

ఈశ్వరస్తవము.

- మ. ఒకట స్వేతోకఁ డిట్లు కె క్కివిడి, నై కొక్కండు గవ్వట్టచి
త్రోకరండం దెదఁ దోచు, రోదసి, నికాంతంబున్, శరీరంబు, నం
దొకమాత్మంబును గారణం బరయ; నోహో పృష్ఠి! యన్నింట నుం
దుకతా లో నెలి పాక్షివై; మజనఁఁఁఁ! భక్తచింతామణి. ౫
- కా. వ్యోమంబున్ గ్రహతారకావలి, నిలం బుమ్మరి, నై నీసి ముకా,
స్వామీ! నీవు గృహాభిషేక మిట నేనాఁ దైరిదో రోదసికా,
నీమాహాత్మ్య మహా! యలం క్రియ యశే నేడున్ గనక వచ్చు; ద్వ
ద్ధానుం చారణ నిర్మలభవ; మనంతా! భక్తచింతామణి. ౬

మ తననూ రీగలకాళ్ళకుం దగిలి బడల బయ్యెడుం గాని, గూఁ
టను నెందుం జరలాడుచెట్టిమెయి కంటం గాన; మట్టి వొన
ర్చియారోకము నీకుఁ దాఁక దెవుడుం; గ్రీడింతు నీ విందు; విం
త! ననుబోఁటికిఁ గాలిబొండ; పఁమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౭

కా. వేజుక, లతులు, గో, ట్లవంఖ్యములు, నట్టిన్ వన్నధారాకు రె,
ట్లాలా గెందుఁ దదంతమల్ గనుకఁ దాదాత్మ్యంబు దా మొందునో
కాలం దైనపు దాత్మ, లాపరము నేఁ గాంతున్, జగద్యుక్తమన్
లీలం నిచ్చెడుకీలుకాని నినుఁ; దండీ! భక్తచింతామణి. ౮

కా. ఏయీకుం దెలగన్నె రాకులను నె న్ని నెక, మహాకల్పిలుక
జేయకలేనిమెలుంగుగూండ్లు కిమిచేఁ జేయించి, యందుండి యెం
తో యందం బనునాకుఁజిల్కలను బొందురాభవ మొందించునో,
యాతత్వదృఢతక ర్త వీనెకద; దేవా! భక్తచింతామణి ౯

మ. ఎవ రత్నదృఢ మే మొనర్చినను, దా మెంతేసి యద్వైతభమల్
కవనం బల్లిన, వ్యాఖ్య చేసినను, సంగ్రామభిసంగంబులం
దెఱిం గెల్చిన, విస్మయపూరితమ లెన్నెఁ జాపిసక, లోకమం
దవి యన్నింటికి నీఁ కిత్తుకడ; వీరా! భక్తచింతామణి. ౧౦

మ. మొయిలుంజంద్రుఁడుఁజాక్క. లొండొకటిపైఁ బొల్పుంగతుండవ్వగా;
నయినం జావల కన్ని యొ క్కడన యొన్న ట్లవ్వి గప్పట్టు; అ
వ్వియొ, విప్లుండును, రుద్రుఁడీవు నమాలా? యత్కున్నతన్మండ వ
న్యాయ! నీ వందిలకు నియంత్రపుగదయ్య; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. జగమం జూచిన, దేహమం గనిన, దేహపాన మార్ధ్వంబ; య
ట్లగుటం జాక్కలు దేవదేవా! భవదీయాస్థానసింహాసన
స్థగితప్రాజ్ఞులవజ్రావృత్తు లన్ని నే కంకింతు; పర్యోక్షతం
బుగ నీ వుంటను గాదె కెల్లు నభిలఃబున్? భక్తచింతామణి. ౧౨

మ. విరళంబుల్ హరిచందనదుర్ముఖు లీశ్వర్ధ్వం; దృఘం బెల్లవో;
నరు దెంతో కనకంబు; చా కినుము; మణ్యశృంబు లిట్లేగదా!
శరీరింపఁ బ్రయోజనానుసరణిం ద్వత్స్వప్ని దీక్షించు; న
బ్బుర మీ వెంతటిబుద్ధికాలివో! స్వయంభూ! భక్తచింతామణి. ౧౩

కా. రాకాకారదచంద్రిచంద్రిక, మహాగ్రగీర్వామద్యాన్నాదు
ల్లోకాదిత్యనుదుస్సహృతపముఁ, గారుణ్యసంతాపంబు లే
లోకారాధ్యుని, కామహృద్యుని నాలో నిమ్మ వ్యానింతు, మో
క్షైకావాప్తికి, బాపకాంతికి; దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౪

మ. శ్వలవజ్వలలకన్న, మృత్యుముఖదంష్ట్రాగ్రేణిశిన్నన్, విశ్వం
ఖలకల్పాంతపయోధరస్థలితనిర్హతాళిశన్నన్, మహా
జలరాశ్యుత్థితబాడబాసలఃఖాబాలంబుకన్నన్, భయ
స్థలమల్ నీబామముల్లు గావె? పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౫

మ. దాసంబండు దధీచిభేదరశిబల్; తారేశకానీసం
తానాంభోధరకామధేనువులఁ, జంతారత్నమున్, ముఖ్యమల్;
నే నం దొక్కట నిమ్మఁ బోల్చితిని; దండీ! నైపు వాతవ్య; మో
క్షానందపరిద! నీకు నీవె పరి; దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. సృష్టచిత్తం బోశరీరి శుండఁ, గిరియ వేటేలాగు గావచ్చు; వా
నిపనుల్ తేసురిమీఁదుగా జరిగడుక; విశ్వేశ! నీయిచ్చకుక
నివరీతంబు ఘటిల్ల, దంతికును నీవే గాక; నానై భవ
త్కృపయాన్నక, జెలు పెట్టు కా కగున? దండీ! భక్తచింతామణి. ౧౭

మ. సమయం బక్కట లేదు; వేటొకరివాక్యాహయ్యమాక నల్ల; లం
చము పంతం బనరాదు; గొప్ప, కొలఁ, దెంచం గూడ; దొరార! యిం
తమహారాజపు విందు వాదరమానన్ మానీన్నపం; బెల్లదం
బము నల్పాధిపులంద తోఁచు; బరిమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౮

క. ఆకాశంధము లన్ని యూడ్చి, యనురాగామ్రుప్రవాళా? నెం
తో తోల్చి భుజించి తోరణములక, దుష్టి శ్చుధారేనన
పాశ స్త్యం బొనగూర్చి, భక్తిమయదీపం బంచుమాసిందోహ్య
తోకంబుల్ గద బాసయోగ్యములు నీకున్? భక్తచింతామణి. ౧౯

క. దూడంటే యవి యార్య నాడటన, దోడ్తో ధేను వంభా యనక;
గూడం బాటును నత్స మొ దరిగినక; దూపించ నీవానినె
నీదెందం ఓటు అందు నంచుఁ దలుచక క్షీంచితో యట్లు? నీ
బాడల్ నీపనులందె చూడలుతు; నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౦

క. ఆకాశంబును, భూమి, యకంబుటలు రెం; దం దెల్ల నీశక్తయొక,
నీకాయుజ్యమా, నీమహత్త్వమును, నీనే ర్పదిగా నన్నియొక,
నీకుజ్జల్ చదువంగ వాగ్విరిచి, తండ్రి! భావగర్భంబుగా;
నా కే శుభము గాదు నేర్పక, యనంతా! భక్తచింతామణి. ౨౧

మ. తనదేశంబు, స్వభావ, నైజమత; మాతృప్రాక్కులాచారమం,
దనదేహశ్రమల నెల్లెఱంగున, సదా బా కట్లు చేమించి, త
ద్భవతావ్యప్తి! సాధనంబు లగునక్కార్యంబులక సల్పంగా
నను బొలుద్ది యొసంగు నీపనిజకు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. పులకందంబులు మేళించునెలలంబుల్ గాన, యోదేవి! నీ
శృంగభక్తివ్రతిపాదకంబు లగుయమ్మద్విన్య చాక్రితమల్
గలయం గూర్చినకల్పమల్? పెరికృతుల్ తాదృజ్యవోజ్ఞంబులే?
జలమల్ దీపె రసాఱునంబులకు? నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. పయిపై దుస్తమ మొత్తంగా ముడిగి, తోభాసీన మాతృక్కులే
శయశోశంబు, త్వదంఘ్రిసంస్మరణభాస్వదోచితే కాక, బో
ధయతంబై యలరాదనయ్యో? పరమాత్మా! నీకృపానీతు లే
క యెటుల్ నీకుఁ బాద్యశస్మరణదీక్షల్? భక్తచింతామణి. ౨౪

భగవద్వింతనము.

మ. పరమాత్మా! నిను నేమటెంచనివి సంపత్తుల్; నినుం బీరిచా
తురి సత్యాతురత్ సదా మరగి, యెందుం బోని దుల్లంబు; నీ
వరిం జేరడుదారి వారయ సమర్థులై నదే బుద్ధి; నీ
పరిచర్యన్ వినియుక్తమే తనువు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. నిన్నే యన్నిట చేనరుండు కనునో, నీవీరికే నిచ్చులుగా
బున్నెం చేపుతుమందు నరైడినో, నీమోముం గనుంగొందుఁ దాఁ
దిన్నంగా నెఁ దాచరించునో క్రియల్, దేవా! యతందే భవ
త్పాన్నిభంబున కర్పణఁ జూడు; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨౬

మ. హృదయం బెంతయు వేడి యెక్కఁగను, నీవే ది క్కటంచుకొ, భవ
త్పదపద్మంబుల వాల్చి వేడినతి, నీభక్తుండు నందేవా మ
న్నది లే కొందును, నిక్కువంబు నిజమున్ సత్యంబు ముమ్మాటికికొ,
మది విశ్వాసము గల్గి యున్నఁ; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨౭

మ. చెలఁదుల్ నుండఁమందిరంబున బలెం, చీకాకుగా నిఁక్రియం
బులు దెందంబున నానమాలితెర లేపొద్దలమందంగ, న
జ్ఞానగా కొప్పరింతురయ్య మటే తిజ్జల్, త్వత్పదధ్యానగా
శలిచే నూర్చుక వాని నస్వనాము? నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౮

క. తోగన్నున్ వెలిగన్నుఁ బోల్చి, నిది రెండుం గాఁగెన్నుల్ గదా?
యోగింద్రీవుత! నిన్నుఁ దన్నును, ననుం జోపండు వీక్షింప; నీ
రాగత్వంబునఁ గావలం దన మొనర్పం బోరె రాచాజ్ఞాకొ;
భోగానకుల శెట్టు మోక్షములు ముమ్ముకొ? భక్తచింతామణి. ౨౯

కా. ఎల్లకా నీ కయి యుండ, నజ్జానకు నీ వెందుం గజన్ రావు; ని
ద్యులేఖాయుతకోటిభావ్యం! నిమన్ దోల్లన్నులా చూచుటలో?
ముహూకంబు బడంబు; జీవమును, దమ్ములంబు నీ; వెట్టు లా
కల్లాడం గల దీవు లే? పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. 30

మ. వనిముల్లంతటిపాప లోప మయి, కళ్ళం బంతయుం బోలె, ని
వ్యతిముల్లంతవివేక మాత్మక గజన్, బ్రహ్మాండకోటుల్ నదా
పరమాణుక్రియ, రోమకూపకయ మువాతాయనక్రేణిలోఁ
దిరుగన్, భాసిలునిన్నుఁ గాన; రఘుభేదీ! భక్తచింతామణి. 30

కా. నీపాదంబుల కింతదూర మగుటలో, నీడింతనం బాత్మలా
దీపంబుం బలె వెల్ల కుండుటలు, నెందే నీ కనిపింబు లె
వ్యాపారంబులలోనఁ జొచ్చుటలు, దప్పన్, దేహి కున్నే దురా
పాపతుల? గన రవి సజ్జనులు; దేవా! భక్తచింతామణి. 31

భక్తవాల్మీల్యము.

మ. పరలోకంబున మేము సౌఖ్యవడ, నేర్పా పైవకాలం బెదకా
బరికించన్, మునుషాయుషం చిల మహాపాథోధిమం దల్ప;
కరమై తోచెడు; నైన నీవిధుల మెల్లంగాఁ బ్రపాదింతు వా
చిగ సౌఖ్యంబును నేరదల్పమనశే; క్రిధి భక్తచింతామణి. 33

మ. కల చూపంగనె క్రుంచి చేయట ప్రళస్తం బంచ నూహించి, భ
క్తులదోషంబులు నాగ నీయక, విపత్తుల? క్షగాఁ బంచి వ్యా
చ్యులనంబుం గలిగించి, వారిలను బక్త్యాత్మపులం చేసి, వ
త్సలకా కుద్దుల నేగ చేయుచువు గావా? భక్తచింతామణి. 34

కా. మామర్యాదలఁ బట్టి నీకుఁ బ్రభువా! మర్యాదలం జేత; నృ
ప్తు! మాయుప్తయఁ బట్టి దేవరకు నిష్టానిష్టతాకల్పనం;
దీప్తి నీయెడ మాప్రప రసము జూకే తగ్గదా; గా దచిం
త్యాచేయాత్మున; కై న భక్త గమ దీశ! భక్తచింతామణి. 3౫

కా. దాసుల్ కోండలు, పోణమల్ విసిరి, విండల్ వేయించున్నార నీ;
న్నానంజోదము నీకు లే; దని తదీయార్త చోలానంబు లం;
దోనర్వశ్వర! వారు పిరు పరెఁ గా, పుల్లంబుఁ జూ తీవు; నీ
కీనుకా రోసము నున్న భక్తు నెడఁగి దండీగి! భక్తచింతామణి. 3౬

కా. అహ! నామది కెంతహాయి, పరమాత్మా! కొండ వైబద్ధ, ముం
జే పోలాగతి నొడ్డి, యడ్డి పరిరక్షిం తీవు న న్నన్నయ
త్సాహం బుద్భవ మైన దాదిగను; నీదాపాళి కెల్లన్, భవ
ద్వాహుద్వంద్వము నజ్ఞిపంజరము గాదా? భక్తచింతామణి. 3౭

కా. నాయాగంబులు కోటికొండ లయిన, మన్నించి లోఁ గొంటచే,
నీయవ్యాజకృపారసం బొకమహాసీరాకరంచే జూనన్;
స్ఫూయద్వాదబలహీనచందమున, నెత్తం దైన నం దుబ్బునో
నీయుగ్రీర్వ మటంచు లో నదజుడుకా నే; భక్తచింతామణి. 3౮

—ॐ—

భక్తలక్ష్మణము.

—ॐ—

మ. పకలంబున్ దిశదీకరించి పగ, లాచ్చాదించు సద్రాగి; మ
త్తై కడుకా లోకీకవాగరంబు, విషయా లిం రెల్పి ని న్మాట్యునిం
దుకు భిక్షుంబు తమిసరిదోరె, పను నొందుకా యోగపున్నిద్ర; యం
రె కదా తజ్జలంబుగాగూడు; యాభదీ! భక్తచింతామణి. 3౯

కా. తేనుల్ బాద్మదమల్; సిరుల్ మెఱుపు; రెన్నెల్ మోసమల్; మీసలన్
దేగిల్ భోగము; లాటుబిడ్డ రెరవుల్; నేయమ్మలన్ మాయమల్;
నానావిశ్వము స్వప్న మంచు, మృగశృంగం బోలె సంసారమున్;
జ్ఞానల్ నవ్వుక, నిన్నె కొల్తురు; ముకుందా! భక్తచింతామణి. రం

కా. తా నెవోటను ధ్యానకల్పితభవత్వాన్నిధ్యమం గాంచు, నా
స్థానిరే భవనా? కాకి, యథవా! తత్కాలసంధాత మా
వాచందాకుర్మురం బహువవారగింగోమంబు, సంకర్మఖం
డౌనీభక్తుః; కొందుతీర్థము లిం కేటా? భక్తచింతామణి. రం

కా ఆనందాకుర్పు లర్హ్యపాద్యమాలగా, స్వాంతాంబరుట్క ర్నికా
సీమం జేసి యసంఖ్యలోకయంతకుక్షీన్ నిన్ను, దదార్భ మ
న్మానం బొట భరింప రామి నన, మానల్ నిశ్చలత్వంబాన
ధ్యానానసమగ్నానస్తరు; ముకుందా! భక్తచింతామణి. రం

మ నిన్ను జింతించుచు, నీమఠం జెఱుగుచున్, నీయప్తమున్ సల్పుచున్,
దనకుం జాట్టము, పక్క మెల్లజగమున్ దైవంబు, నీ వంచు, స
జ్జమందై, కుశ్మరపుష్పచందమున సంసారంబునం దుండి, ని
న్నెవియన్ భక్తుడు పోయిగాఁ దుదకు; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. రం

మ. నగుచున్, బాదుచు, నాదుచుం, దిరుగుమిన్, నానాకీయల్ సల్పువాఁ
డగు చున్నన్, స్వగృహం బెటుల్ దలంచుఁ గారాగారబద్ధం, డెటుల్
జగతికా భక్తుడు దేవయాత్రీ రుచితో సాగించున ట్టుండి, ని
న్న గతింగాఁ దలపోయె నెప్పు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. రం

మ. తనలోనవ్వు; దనంతనాడు; గోభానున్; ధ్యానించు; శేల్మాధ్యు; గి
మృత కుండున్; బులకాంతాంగుఁ డగు; బాష్పకీర్ణుడౌ; నిశ్వసిం
చును; కెక్కున్; వెఱిగొందు; మైమలుచు; మెచ్చున్; నచ్చికానందమూ
ర్తిని నిన్ భక్తుఁ డజనోమున్ తురగి; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. రం

కా నీతో నవ్వులు; నర్మగర్భితమూర్ నీతోడ; నల్లనమూర్
నీతో; ముద్దులు, ముచ్చటల్, మరిసమూర్ నీతోడ; విజ్ఞానగర్
నీతో, వాటలు పాట లేకరములుగ నీతో; జగం బంతయుగ
నీతోనే నుమి నీదుభక్తునకు; దండీ! భక్తచింతామణి. ౪౬

మ. అడఁగం దొక్కకు చు గడ్డిపువ్వులకు; నుంచాదుల్ తలం చాల్చుకై
వది, దీనానిని ధిక్కరించి, ధనులం బూజించు లోకంబు; గ
న్నదునే నేమియుడి యందు? నీకు నిఁ మాధక్తుండు, నీవారిలోఁ
గడవాతిక గడు గారిమిండు; మనిపక్ష! భక్తచింతామణి. ౪౭

మ. ఎవ రే మన్నను, నేమి చేపినను, నెం దెం చేమి పొప్తించినన్,
భువిలోపం దన కేమి గావలసినన్, బుతుల్గిండు దల్లిం బలెన్,
మివులన్ భక్తుండు, నిన్నె పేరుకొనుచున్, నీవొక కే వచ్చున్, గ
ర్తవునుక భర్తవు నీవె గావఁ; జరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౪౮

కా. నిమ్మక భీషణభీషణుం దనఁగఁ వల్లడీ! విందు; నైనక, భవ
త్పన్నిధ్యంబున కేను కా వెఱున; వత్సం కావు గో వైనఁ, కాఁ
జ ప్పానం జన కున్నె? తోన యది వాత్సల్యంబునక జేచుదే?
నన్నుం గ్రచ్చుల నిచ్చి కావు; దురితఘ్న! భక్తచింతామణి. ౪౯

కా. లావణ్యంబును జంద్రమండలమునక, లాలిత్వ ముబ్బంబునన్,
ప్రావృణ్మేఘమునన్ గృహంస, మహారక్రి ఖనిశ్రేణి, ని
ట్టివిక్రయంబున నిందు కించుక భవశ్చ్యుంగారభావాదులం
చా పీడించి, వరించె నిక మతి; మహాత్మా! భక్తచింతామణి. ౫౦

మ. తమఁ చా వామతి, దేవ! ని స్వలచి, సంతాపంబున స్వేదనుటన్
గని, యన్యంబులు మాని జప్యక, యఖండప్రాధవాంతధ్యం
ద్వైతకల్యాణగజానువర్ణనల నోచార్చున్; ద్వచాలింగనం
బున నింకక నుఖపారవశ్య మెత్త దబ్బుకా? భక్తచింతామణి. ౫౧

కా. చెప్పన్ సిగ్గున దేవ! నాకుతివెకల్; చింతాద్వితీయంబుగాఁ
దచ్చొప్పుల్ గణించుకొంచుఁ, దనకుం ద్వత్పదపంపాపానం
బెచ్చొట్టన్ లభించునో యని, సదా యేకాంతమం దక్రలన్
దొప్పందోను; పశుస్తమం దకుచిఁ జెందున్, భక్తచింతామణి. ౫౨

మ. అలకాపై చతుఁ గాని యింద్రియము లయ్యెవృత్తులం దాముగాఁ;
గల లేమో యని తోచు రేయి చని లేకార్యంబులు న్నాకు, నా
రలఁ పెల్లప్పుడు నీయధీన మయి చింతాకున్న మా చుంటు; నీ
నలనొప్పువధకారి నేమ? చరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౫౩

మ. అలయం బాంధవ కడ్డు లామడలు గావా? దేవ! నాకాఁటికిం
గళలే కల్పము లయ్యెడుం జనివీక్షింజేసి? యవృత్తుటా
కులం బెన్నెఁటి కబ్బునో? మఱి నాకావసం బ దెన్నెఁడో? న
ల్కలు నేయేమిటి, కాళ నూనికొని యుండున్; భక్తచింతామణి. ౫౪

మ. పలికింప నివృద్ధి లేక చల్కాను బునగ్భావనకాళంబు సం
ధిల కుండం; అరమేళ! తా నభిలము నీక్షించు రూపాదులక
దలియం జాలనిచూపునక! స్వరిములున్ విక్కుండు భేదాదిసం
జ్ఞా దక్కక, మఱి నీకు మేలుచడి; యాకా! భక్తచింతామణి. ౫౫

మ. అవికారుం దహఁ దద్వితీయం దభిలైకాధారుఁ దాద్యం దధి
ప్తివికాకుం దభుమ్నలుం దమమహాళం, దారతమ్యంబు నే
నలలోకిం పకు గా, కయో! యుపనిషత్పార్థ్యండు నా కందునే
యనితేకక్షితి? కంచుఁ గుందు మఱి; దేవ! భక్తచింతామణి. ౫౬

కా. చాలుం చాలు! నామరూపములు లేకం బైన లేనట్టిసి
కాలాయంపడి నందు కయ్యెఁ దన్మహాయశ్చిత్త; మిట్టల్ సదా
జాలిం గూలి, స్వయంకృతాగమానఁ బ్రాప్తావమం బొంద నేఁ
దా లైతిక; దుది నాకు సిగ్గుయే దేవా! భక్తచింతామణి. ౫౭

మ. పొగయన్ మిక్కిలి ప్రాయ్య మందు నన; నక్క ప్రయ్య నున్నప్పుడె
య్యగ మేనం గులు; పెక్కుడుక్కయగు ఎచ్చు న్నాన నా; నావదల్
మిగుంన్ శ్రీయమ వెంబడించురటి; స్వామి! నామనస్తాపమే
యగు నా మాటల నీవ్రసాదమున; కీ! భక్తచింతామణి. ౫౮

మ. పొడుపుంగొండను నిండుఁజందురుఁడునుం బోలెక, నునోపితి ని
న్నుడు మానట్టును, దేవ! నన్ను జడధిం బొంగించుచున్నావ; నా
యెడ లేమో జలమందు లెం డుచిన ట్లాప్పారు నన్నట్టునక;
జడిగొంతున వి బాష్పమల్ పులక లెచ్చన్; భక్తచింతామణి. ౫౯

కా. మానె న్నే నభిలంబుఁ బూయఁబడి, కన్నుల్ మండఁ జీకాకుగం
దా నెంతో రడ వుండి యుండి; కుదిఁ దానం బాడువాఁడుంబలెక,
నానావింక బాగుస్పితం బగుదు నుంటక, నిన్ను ధ్యాయించునాఁ
దానందింబునఁ దేలు నా మనమ; దేవా! భక్తచింతామణి. ౬౦

కా. అచారంబులు భిన్నమల్; మతములు న్యర్థశ్చస్తమల్; నేనభా
షాచేష్టాదులు పెక్కు; లిందు గుణదోషవర్ధ నా కేల? దే
వా! చిదుగ్రాహక! నర్థకాంక్షి నయి నిన్ ధ్యానించి, నా కెవ్వధిన్
దోచుం జేయుదు నట్ల; నమ్మి చరియింతున్; భక్తచింతామణి. ౬౧

సానుతాప ప్రార్థనము.

కా. నీనోటన్ భయభక్తు లున్నది; క్రిందర్ నింకింతుతో యన్ననం
కోపంబు గల; దావదల్ దలఁచినక నుండల్ ఛలించుక; దిగల్
దోచున్ నాకరతాథ లెన్న; నిటు కా దుఃఖించుచుక సాగినక
నాచిత్తం బలరాదు; రోయ దళ మన్నక; భక్తచింతామణి. ౬౨

కా. తేజం జెట్టియఁ బాము చెల్లవ బలెన్, దేవా! భవక్సన్నిధి,
జాలం దక్కఱ మొందు నావృదయ, మహానాంధకారంబునక
బాలయం బతిడుష్కృతుల్ మరగి తా వల్లలు చుంటక; గృహ
నాలా! తిప్పచె దాని నక్కరులతోడక; భ క్తచింతామణి. ౬౩

మ. అనినీతిం జెడుదాదలం దిరుగ, నీచా! నాటి గాటంబుగాఁ,
చవుకంటాఱక, నాఁకునాఁటికిఁ గడుక జే వెక్కి, నీలన్ పెలె,
నవలుక రేయును, నామతిన్ వెళుతుక బాల్పేయనీఘోరను
దృవపుష్కలుల నూడ్చి కాపు క్కప; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౬౪

మ. అనఁకుం జొభవదీయస్పష్టిని జేయర్థంబు పాటిల్లునే
యనునాత్మేనము నుజ్జగించి, ఐదమాతృ! యిమ్ముహిన్ విచ్చియో
అనుడక నే నని ఎన్నుచుంటు నేసం దేనామన్ లేది; యై
నను దీక్షక కరణాగతుక ఎదుం కన్నా; భ క్తచింతామణి ౬౫

మ. అకటా! దేవరపాదసన్నిధిని జేయంబడ్డనానాపలం
దొకటిక నిల్చుకొనంగ లే నయితి; న న్నీమంగదే యంచు, నే
ముకముం బెట్టుక నేడుకొందు నిక విస; బోనీ, మతేదిక్కు? నన్
దకటాంకుం బరమేశ! దిద్దుకొను విద్దన్; భ క్తచింతామణి. ౬౬

కా. బాగ్యిత్వస్థమమృత్రులం గడచి శ్రేష్ఠం; లేమి యన్నక, మదో
దగ్యిత్వంబున నొంట రెంట గుఱవచ్యాపారమల్ చేసి, నీ
యగ్యిత్వంబున జైతిఁ బాతీమను నే; నోదే! పురులో సచా
కుగ్రాహ్యుల్ గడ రెడి; తేజ దయ నన్నున్; భ క్తచింతామణి. ౬౭

మ. అకటా! చిన్నటనాటకుండియును జేయంబడ్డమద్భురపా
తకమల్-త్రివ్వఁగఁ ద్రివ్వఁగా, వృదయగోత్రంబందు దేవా! భయా
నకభంగిం బ్రభవిల్లకోకరురిలోనక మన్ని, పూతత్వదీ
యకరాలంబును గోరు నా కభయ మిమ్మా; భ క్తచింతామణి. ౬౮

మ. సరిచూడం దిసకంఠు పెంకయును నూత్మం; బంకకన్నన్ మహా
 దీరనూత్మం బగు నాకుజల్లకలల్లో దారం; బహా! దాన న
 ప్సరయ్యం బోలెను, నంకకన్నను గరంబున్ నూత్మ మానామనం
 బురి గా వ్రేలుదు; ద్రెవ్వ రెంత కది యేమో? భక్తచింతామణి.

కా. ఎండం బచ్చన గండి పైరు, జడివా నేలాగు రాఁ గోరునో,
 చండార్తొ మద మేది, తానకటాక్షం బట్టి లాకించి నే
 నుండుకా; గొందొకనాటి కైన నను నీ వోదార్తునో, కర్మ మి
 ట్టుండుం బొమ్మని యూర కుందునో? కృపాళూ! భక్తచింతామణి. 20

కా. ఆన్నం బంచును, వస్త్రముంబు, గృహ మం, చాలంచు, జాలంచు, ని
 ప్తెన్నో భంగుల, నెండలో యెఱుకు; రే లీగోణ నా కంటివా,
 మా నొక్కండవ్ర నుండఁ దోచక జగంబులో నేనీ, నేఁ దిట్లు మ
 మ్మన్నక మాబంటు కెట్లు? ది క్కెనరు? దేవా! భక్తచింతామణి. 20

కా. నీవంపుంబ్రతు కెన్ని నాళు? లిక నా కీరాదె యారోగ్యమున్?
 సేవలో నీ కొనరించ, న న్నరసి రక్షించు! బదు ల్యత్తురే?
 నావాఁ డీదెన నున్న? యన్నయభిమానం దింత రే దాయెఁగా?
 నీవే యీవిధ మైన, వింకఁదగ వున్న? భక్తచింతామణి. 21

మ. కడగండ్లం బడు చిట్లు నీదయాకు నేఁ గన్నెట్టుకొన్నాడ; నె
 క్కడ నున్నావు? కృపానయద్ర! మొఱ నీకర్ణంబులన్ సోఁడదో?
 పెడకర్ణంబులఁ బెట్టెదో? వివిధిన్, వేపారికా; నోరఁ గా
 యిడ క్లిర్పివఁ బోవ వేమిగతి; తండ్రి! భక్తచింతామణి. 23

కా. తంగస్తోత్రమనుధ్యక్షాత్మధనుపాశ్రామింబులో వికారంబు లె
 బ్బంగిం బొందిన, నన్ని పేక్షకునకుక బల్వేడ్క యానట్లు, నీ
 కంగీకారమ కాని జంతువులవ్యత్యాసంబు సర్వంబు, మా
 కుం గోరం దిది; బాదు లెన్నఁడు దోలంగున్? భక్తచింతామణి. 24

మ. “భవిష్యత్ తాళము దీయునప్పటికిఁ జేడల్ పొగిగమల్ వాయువా”
రమలోకోకి తలంపు రాఁ దగునె ని న్నన్తంచుచోఁ గూడ? నో
యఃసూ! కారుణికోత్తరుండ వలె వాయూరిం గనం జాలుదే!
నను వేగింపక పొవు మింతట; ననంత! భక్తచింతామణి. 24

కా. నాకో ల్వాపడమొక్కటంచు ననుమానం బైన, నేఁ దోమి, ని
న్నేకాలంబున కెప్పురింతు నపుడే యేఁచంగ రాదయ్యో! లో
కై కాధారుడ వార! నీకు వెలియె, యే చెప్పునీ రావడున్?
నాకు ల్మాని మదీప్యతం బొనఁగనూ; నద్భక్తచింతామణి. 25

కా. త్రిజగన్నాయక! దీనాక్ష! భవదుద్దేశానుసారంబు నిక
భజయింపన్ బహుసేవకుల్ గలరు; గాన నీ పుకేక్షించినక,
స్థలసంబల్ విడఁ జెచ్చి పొచ్చుదొర వేతే లేమి, నీయంఘ్రలే
ఋణభక్తిం కొలువంగ నాకు కథి యయ్యెన్; భక్తచింతామణి. 26

కా. అన్నా! యే మనుకొంటివయ్యో? పరమాత్మా! యీభవంబందుఁ బా
మున్నింటం బలె నుండి భీతిలుచు, మొట్టో యవ్వు వినించుకో;
పున్నారే యింక నార్పఁ దీర్ప నో? యోగ్గా! వాడుకు యోగదు నే
య న్నాయం బగునయ్యో? పొంగదనయ్యో! భక్తచింతామణి. 27

కా. వాతై రాదు భవత్కటాక్ష మింక నైవన్ న్నాయమా? రక్షకా!
నీపాలం బడనో? నిశం గొలువనో? నీపాడ గానో? యొరుల్
ప్రభా పున్నారో? యెటుంగనో? మఱుకునో? పొల్మాది యుండోగదే;
తాపం బగ్గల మార్చ రానె; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. 28

కా. “మై కంకాళము గాఁ దిపీలికలచే, మూలిం జడల్ పట్టగూం
డై కన్నట్టంగ, బట్టలెను నిరాహారంబుగా నీతమో
దాకారంబున కేండ్లుఁ బూండ్లు దప మాహ! సర్వ వేసాంతో”
నా కీభిక్షుని మిన్నకే మనునవన్నా; భక్తచింతామణి. 29

మ కటువుల్ చుట్టలు చాల్కొట్టుకొన చాచకొ నచ్చి రక్షింప నం
తట నం, చంకట, నీకుపాత్వము, దయాచాక్షిణ్యసాక్ష్యము .
ర్ఘునమ్మగ్గుటపాపటుత్వము, బుదారత్వంబు, భీరత్వ మొ
క్కట నడ్డంచడ నాగు; నైవదె యాంజ్ఞక; భక్తచింతామణి. ౧౦

వివిధ పార్థివసంఘ.

మ. పెనుఁజోలల్ చిలుమిల మింగును గదా? విశ్వేశ! దేవాశుర
మణిచార, తిర్యగనీకమల్, జడము లమ్మై సర్వభూతాలియన్
జన నొండొంటికి నన్న మయ్యను, నఖండం బొట, యున్నక్కటా
క్షుద్రీకృతవృద్ధివృథుపాముం గా? భక్తచింతామణి. ౧౧

కా. కొం డెక్కించిత; కూలద్రోయక కృపాకూపార! కాపాడుమా
రండీ! త్వద్వరదానకాపనకీలానైర్వం బజవ్రంబు గ
న్గొండుం బామ్మి, గగ్గనోదుచంక్రులఁ గడుకొ శోభిల్లునోయమంబునం;
చెండుం జేయక ధైర్యవర్వతము; స్వామి! భక్తచింతామణి. ౧౨

కా. ఎన్నో ప్రాణులు పుట్టుఁ నిట్టుఁ ద్రుటిలోనే మైన తే లున్నదే?
నిన్నుం గాననియాకుచీవనము, రండీ! నిష్ఫలంచేకదా!
మున్నీట శృణులల్లు నీగుణగంబుల్ దేవి జీవించెదన్;
నన్నుకొ భీషణుఁ జేయచే దయ; ననంతా! భక్తచింతామణి. ౧౩

మ. చదువుల్ నేర్చినకానికొ ఫలము, నీకుందంబు చాఁ గాంచుకే!
యదియే విద్య; యవిద్య సర్వమును; విద్యాదానమున్ జేయచే;
సదయాత్మా! విను నీకుఁ దక్కఁ దెలుసన్ కళ్యంబు గా దేలికా;
మది కుక్రూప యొనర్తు నీకుఁ, బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౪

కా. నే నన్యండను గాను; నీమతము తండీ! నా కెఱింగింపవే;
నానాత్వం బెటు గల్గెనో మతములకా; సర్వాత్మ వీవే గదా?
కానీ నీ కవి యన్ని సమ్యతములో కావో? మఱే దిన్నమా?
మానింపంగద కానిదానిఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౮౬

కా. తత్త్వ మ్మంచును దత్త్వ మేర్పఱుచునే శ్రం గాన; నాయందు దా
సత్త్వమ్ముం దసయత్త్వముం బరమాకష్టత్వమ్ము భావించి, దే
వత్త్వమ్మున్ జగత్త్వ ముక్తమగుదున్ మిచ్చు గాఁచి, య
జ్ఞత్వమ్ముక దోలఁగింపు నాకా; బరమేశా! భక్తచింతామణి. ౮౭

మ. కనుటెప్పర్ నిజవశ. యగ్రకము గాఁ గాలం బతిక్కి పరక
జను; నీ విచ్చినయాయావం దొకవిమేషం దైన నీ కప్పనం
బును జేయకా మన సొప్పు; దీపరమజుల్బాక నమ్మఁ జేవట్టి, త్వ
ద్వినియుక్తాయుఁ జేయవే యిఁక గృహాభీ! భక్తచింతామణి. ౮౮

కా. ఎన్నో సత్ఫలముల ఫలించి, దివతో నేపార రాపాదు నం
చు న్నాటించినముక్క దుష్టఁడెకల్ మా అల్లి నే లంటురీ
తి, న్నా నావివయేచ్చ రెచ్చి రాదువన్, దీపించ క డ్గంటునా
త్మ న్ని నైతవ కల్గిరించి యవి వేరీమన్; భక్తచింతామణి. ౮౯

మ. మకరిందంబును గోరిలఁ జెట్టకొనకొత్తం దోచువున్నమ్ముచెం
తకుఁ బోవకా ముదఁ లెక్కుచీమవలె, నానందామృతాహ్లాదవాం
ఛకమై యాత్మ పరాత్మయంద వ్రగునీసాన్నిధ్యముం జేర ని
ప్పు కడంగం బనీ వట్టి; నిత్య జితవంబుకా; భక్తచింతామణి. ౯౦

మ. క్రుటిలో రూపఱుమర్మకీటములయ్యాక్రోధవ్రసాదంబు లెం
తటి? వే మయ్యొక్క వీనిచేత? పని యాత్మం దాఁతునో? నాకు నె
ప్పుటికా యున్నదినుగ్రహగ్రహములే పాటించి వర్తించునం
తటిదైర్యాదులఁ బాదుకొప్పు; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౧

మ. గగనంబు దుడుబ్బుండ మంధరమసాకాంతింగదా భాసిలున్ ?

మనుజుంబుల్ నరునందు నానదలనె శోభిల్లు నత్యంక; మ.

ట్లునటన్, నాకుఁ దృతిచ్చు నెచ్చు దేమమల్ ప్రాప్తించినన్, సైది యె
చ్చుగ త్తంచెడుదైర్య మీయవె; స్వయంభూ! భక్తచింతామణి. ౧౨

మ. అన్యకం, బానయ, శోన మీను, వికరార్థావక్తధీ, యాది గ
ర్హిణదోషంబు లడంచి, నాకు ఋత, మోలిం, దృష్టియన్, కాంతి, సై
పుడు, న్యాయార్థన నూది యా నుగములన్, మొల్పింపవే నీనివే
దనకుం బుగ్యఫలంబు లబ్బు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౩

కా, ఈవృత్తం విలగ గవ్వమా? మఖము దా నెంతక నుఖంబా? మీగం
దే కాదా యిహజీవనంబు? పరమన్ వీక్షించినన్ బాటుమా
త్రై కవృత్తవ యవ్వి రెండు; బరమాత్మా! హేయమం దుచ్చు మీ
లోకం బన్నవిరక్తిఁ బెంపగదె నారా; భక్తచింతామణి. ౧౪

కా. నా కీ వీక్యర! యే మొనంగినను, బానన్ గోడులం గీడులం
నా నుండం గరుణింపవే; నగద! యిక్కట్టుల్ భవత్పదనా
లీకంబుల్ దలంపింతుఁ గాన, నదియే లె స్సెన. నోన్వక భృకుల్
లే కే నిట్టులు వేడుకొందు విను, వండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౧౫

కా. సామాన్యంబు వికేష మం దిరుఁదగల్, సాఖ్యార్థ మీచ్చుధివి నీ
కా! మా కిచ్చిన, నందు రెండవది యే పైకన్ సరే గాని, యా
సామాన్యంబున కేమియుం గొలఁచరా పంకల్పముం కేలు; శో
భ్యామీ! యాకున నెచ్చు దేమటకుమీ, నద్భక్తచింతామణి. ౧౬

కా. పూన భూయః బుణ్ణి పుణ్ణి నజులన్; బు ల్పెక్క వాదంతముల్;
దీ సానందము కాద మచ్చట యగున్; దేవా! యిహవీక్షించవే;
కా నెల్లప్పుడు నీవీరినంక మనుచ్రాక్షానాటి కీకే గదా;
యోపానఖ్కు! నెలార్పవయ్య యనమ్మయ్య; భక్తచింతామణి. ౧౭

మ. తుములోద్ధామరజాంగణంబునడుమన్ దూఁగాడుకోదట్లు ని
శ్వములో నుండిన; నన్నుఁ గాదికోన నాశక్యంబే! యేములనుం
డి మఁటేతకను నేమి విచ్చిను, దండ్రీ! నీనవాసాక్షి నా
మము సార్థంబుగఁ గావు నన్నుఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౦

క. అన్నింటం గలయన్నికపులును నీయం దుంటయే. గాక, యో
యన్నా! యెందును లేనికపులును నీయం దుండు; నే నందుచే
త న్నిన్నే నకలాధసాధనవివాధం బంచు నేనింతు; నా
నన్ను నే నన్నుఁ గృతార్థుఁ జేయఁగద! దేవా! భక్తచింతామణి. ౯౧

క. భక్తం బొక్కపు డత్యధర్మమునకుం నా నోడుఁ; జన్మాల మా
మర్మం బీశ్వరి! నీక కాని తెలియన్ మాబోంట్లకున్ శక్యమే? /
దుర్మార్గత్వము వృద్ధిఁ బొంద నది యెంతో సాయ మాఁ; గావునన్
నిర్ముఖింపక దోషబోషకము; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౯౦౦

మ. ఇనుమంబాఁతల రెంతకుం దలుఁగనే యీవిన్నపా లంచు లో
వినువం బో; కింక నొందు రెండు మనవులో వేరేగఁ గావించి గ్గిం
భవమాప్తిం బొనరింతు; ముఖ్యములు గానక మానఁగాఁ జాల; నీ
వనదృశ్యమును నానిఁ గూడ విను మీరా! భక్తచింతామణి. ౯౦౧

మ. కరణక్షయ దూల కుండఁగ, నొడలో నానిల్ల కుండంగ, నన్
మరణావేదన వొంద కుండఁగను, యెవ్వర్దివ్యపాదాఁబున
స్మరింపం దేముల కుండ, నైహికదురిచ్చలో రెచ్చ కుండక, దుదన్
నరకైవల్య మనుగ్రహింపఁగద; దేవా! భక్తచింతామణి. ౯౦౨

మ. ఐర మీ మిశ్రాశ్వరి! నేనె కాదు మఱి మద్వంశంబునా రెల్లఁ ద్వ
త్పరమారాధన యుగ్గుగాఁ తెలిగి, యేతద్భక్తచింతామణిం
బరికిలించెడివారితోడఁ బరమేశ్వర్యాయురారోగ్యులై
భరణతానము పొచ్చి నిన్నుఁ దుదిఁ జెందక; భక్తచింతామణి. ౯౦౩

మ. ఆదగ్గఁ గాఁగి శకాబ్దముల్ త్రిశతవేదందైవసంభాగముల్, (౧౪౦౩)
 ఖరసర్వాదిమణివహరమున వేడ్కన్ భక్తచింతామణి
 తరలన్నాదితవద్యదామశతముల్ తందీగి వసుం డిచ్చె; వా
 తలచీంద్వుక్షమా చాల్పు వీనిఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౦౪

అనుబంధము.

మ. జానకుం దీర్చుట వైకృత్యునిక సంసారము నైఁ డ్ద, భీ
 తిని సం తోల్లక తేగబొడ్డు జదితం దివ్యాండ లోక్తాక్షం
 లను; నైఁ దానెల పీపు పాపుకరణఁ యాచింతు; ముం దిచ్చి కొం
 టి; నెగల్ దీర్చక పురోభిక్ష మిది చెంటె; భక్తచింతామణి. ౧

మ. ఆతిసంఖ్యంబుగ నీ వొనర్చితివి బ్రహ్మాండఁబ; లం దొక్కఁ డీ
 షీతి; యిం దుద్భవ మా ననతఁ గముఁ ద్వచ్చిత్రానుసారంబు జం
 తుతరుల్ లోల్లకోలంది; గోరునెడ రాదో దిష్టాచిత్రంబు? వన్
 సుతభిక్షార్థి నుపేక్ష నేయటవె చానుక; భక్తచింతామణి.

మ. భవదవ్యాజదయామహాత్మ్యమున దేవా! లబ్ధ యామత్సరం
 న్నవన్దోక్ మొనయించి రాల్పు, మది పంకాపింపఁ బూఁచిందియం;
 దపునే యాసలఁ దెట్టఁ? గాలివయఁ గంటన్ గద్యు నేయంగవా;
 భువనక్షేమవిధాయి! నిల్చు సుఖలంబుక; భక్తచింతామణి. 3

మ. పరచా! యీశ్వర! త్వత్ప్రసాదమహిమకా బ్రహ్మదరాహిత్యదు
 ర్భరతాపాధారము నేఁడు వీటె; నిజ విశ్వాసమునం గొల్పవాఁ
 డనుచా యిష్టఫలంబు గాంచుట? మహాత్మా! కొమ్ము సానందవా
 త్పురసా నేవనమత్ప్రదాను మమకంపక; భక్తచింతామణి. ౪

ఆరోగ్యప్రార్థనము.

మ. ప్రకృతిన్ సూక్ష్మపీఠిలికల్ మొదలుగా బల్బిక్మాచర్యంతమున్,
నకలాంతర్వహారంగళత్తులకు బీజం బొందు, బుట్టాది ర
క్షకభావంబునఁ బ్రాణికిన్ జతరకోశంబందు భాసిల్లుదీ
ప్రకృతామన్ నుఖ మొంద నిక దెలుతు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౫

మ. రసనన్ ద్రుచ్చును దుల్లఁ జేయురసవదాళివాన్నపానంపుబా
నన, మానంగళకారహస్యఖని కన్యారత్న మున్నట్టికే
ళినుభామం తెలు చుండు, దట్లు గవఁ గల్గెక మార్పు నాలో నెటో;
ససిగా నీమర నీవె దిగిపువలె; ప్రస్తా! భక్తచింతామణి. ౬

కా. ఆహారంబును నిద్రయుం గలసి యన్యోన్యంబు మైతిగ్గి మనన్,
దేహస్వాస్థ్యము వాయ దంచు, దొలుదానికై దన్యోనర్యన్ దనూ
దోహివాధి; ద్వితీయ యోగిరము తెట్టుం బట్ట కుండంగఁ, ద
త్సాహిత్యంబు ఖటింపు పెండి; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౭

మ. దొరి, నేరంబును మోపి బంధిగమునందుం దోయు నేదోషినిక,
దిరుగక పడఁడుగా కళ్యంఖలుంగఁ, పిండిన్ మాన్చి యెండించునే?
కురికోధించి విధించి తీపు రుజ, యేపాపానకో క్షమా;
నరుగుం జేయఁద నోడ గట్టి నను? దేవా! భక్తచింతామణి. ౮

మ. పిల్లం బాపుచు, పిట్ట బాపుచును, వానిల్లం జదల్ నూపుచున్,
గల్లల్ బొల్లుచు, పల్లి బిడ్డ నిడి చంకం, బువ్వఁ దిప్పించు న
ద్విత్ రేపును మాత్రు; దల్లియును దండి నీవయ్యె, యోరెమం
దొల్లంబాటు. ఖటింపు న్నరయ నేలో? భక్తచింతామణి. ౯

కా. కాదుంగోరపుఁజేపవాలునిసి యే గా, కందుపై సాందగీనీ

హారంపుం దెనువృష్టిపాతమును నానబ్బాకరంబట్టియ

కారం బొందితి పంస్పతిక దుజను; నేగక, దృక్కుటామధ నా

చో రానియ్య, రహింతు; లోకహితచక్షూ! భక్తచింతామణి. ౧౦

కా. నుక్కుల్ దక్కొనఁదె, క్కొనర్ప వదులుంజొక్కాయగా నుక్తుం

ద్య, క్కణ్ణిచ్చులరాణివాసమునకుక భంగంబు గల్గించి, లో

నెక్కొ నుక్కున కిమ్ముఁ జేసి, జరకున్ వ్రేఁ గొనమల్ బమ్మ నా

చక్కెన్ సర్వినయాయజం దొలఁపు మోజక; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. భవనం బున్నది, సాంతమో, యెరవో; శుభ్రంబుం బొనర్పన్ వలెన్;

జెవి పోతున్ నిలఁ జెట్టుకొంద, నచటం జేయక వలెన్ బాగు, నాఁ;

దవునే, యాశ్వరి! నీవు లో విడిసి, లోఁతక జేయ మేన్? నీ కిటన్

దెవులా పాయము? వెల్పు; సల్పు రమకుద్దిక; భక్తచింతామణి. ౧౨

మ. ఎడఁ బా లోవ, దళకంబో, పైర్వమో, కతం చేదో; యొక పైద్దియెఁ

గుడువం గజ్జమా, వొంగెడుం గళము; దగ్గున్, దో వగ, ర్పందువం

చొడమున్; హృద్ధర మెప్పు; నివ్వికృతులక బోకార్పి లేఁడయ్యె వె;

జ్జోడయందా; ననుఁజేయు మీ వగదకాయుక; భక్తచింతామణి. ౧౩

మ. మకరంబుక రవి చొచ్చుపర్వదినపుకమానంబు విచ్చేసె వెం

ది; కనుంగొంటిని నోటికట్టుననె తొడీగి! యేటిపబ్బంబు ల;

న్నిఁక నే వర్దెఱఁ గొగిరంబుఁ బదవం బీ వన్నటుల్ నేయు, పా

వక! వాయుద్యయయక్తి, మై ససిగ; జేవా! భక్తచింతామణి. ౧౪

కా. లేనక భారము దోఁచునీరసత, గల్పించెం బాదంబునం

వాసంలేనియొ విప్రతం బొరయ నీ, కల్దంబునుండిన్ దెవుర్;

జేవా! యానివమామయంబుకడ నిస్తేజంబు లేమిండులుక;

నీజే దీనిఁ బోకార్పి కాని వలె నక తే; భక్తచింతామణి. ౧౫

కా. ముందు బోలెడు నీవు నాచెనటి క్షేమకామినిర్మలము
ముందు బాలనో బాలముం బాలు; దే మందులో బుర్రాకర్మ ముం
ముందు బాల్మిక; గృతాంతు నోర్చితి; కదీయుం బంటు గంటంగ రే
కుందే? యాశ్వరి! సర్వకృత్యదేవు గావో? భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. కడవం బెట్టితి పెక్కుకుట్టములు చుల్కన్ మర్త మాయాశ్రయం
దడుగన్; దాని వ్యరించి, తెల్లదన నిన్ బ్రార్థింతు నార్తుండనై;
ఁబాడముం బెట్టెడుచోట నానయు, భయంబుం గొట్టుచోఁ; గాదో నా
యాదియాసక నశలం బొనర్పు; పరమేశ! భక్తచింతామణి. ౧౭

మ. గతజన్మంబుల, వర్తమానజని, నాకాచింతామణి
' మృత్యులం బట్టి కనంగ, నేఁ బలికుడన; క్షయార్థుడన, నిక్కమే;
పలికుం బావనుఁ జేయునీవృత్తము, దృశ్యాదాబ్జసేవామహా
త్యరయుం, బొంతులె? నారజం దోలఁపు మింతన్; భక్తచింతామణి. ౧౮

మ. కరుణాసాగరుఁ డన్న మేటివిరు దొక్కం డుండుఁగా నీ; క ద
వ్యరు గల్గించిరి? దేవ! మాద్యమహాపాపాత్మకుల్ గారె? త
చ్చిరసంబంధము నెంచి యైన, నను గానిం బెట్టుదుగ్వ్యాఘ్రీ భీ
కరదంష్ట్రీల్ పెకలించి, కాచికోను లెక్క భక్తచింతామణి. ౧౯

కా. కైలాసంబునకో, కైలాసుటితదాక్షరామ గోదావరీ
మూలస్థానకగోపురావలికొ, యేగుక నేగ, వ్యాయామవ
ర్యాలక్ష్మ్యం బయి, యందుఁ దృప్తియనివార క్షేత్రబుద్ధిక మనం,
చేలా వ్యాధి నశింప దింకో భవహరీ! భక్తచింతామణి. ౨౦

మ. అతితిక్తం బగునామియ్య మధురం బొనీదునామంబు, నేఁ
బ్రతివారంబును భక్తి, నియతిం, బాటించి నేవించెదన్;
మతి నానాటికొనె నాద్యమనమన్; భద్రాత్మ! యన్యం బొకం
డ తెవుల్ మాన్ప నొసంగు మాజ్ఞ దయఁ; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౨౧

కా. కన్నెంతేమటి యున్న, చానిఁ గడుకాగ్రత గడుకా తెచ్చు; నీ
తన్ను న్నట్టులు. గాతు న్నట్లుడు; మద్దుద్దికా సదా సంస్కరిం
తు న్నిచేసెడుతాద్యశోచకృతులకా; భూతాత్మ! వాయత్తు మె
ల్ల నిర్విర్య మొనర్చుతె వ్లడువ నేలా? భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. సెలవుల్ దెచ్చుచుఁ గాతు న, న్నెవుడు నే నేవాసమధుండనై
యాలసత్వంబున నుండు, వచ్చు; దని శోరదం తాన, మైఁపి గా
నలరేం తెట్టుతెవుల్ దొలంగ, విని నైరాశ్యంబు, యావృత్కటా
తులనంబందు జనించు; దుంపకు దృఢాశన; భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. వినువుకా, వేసలు, శోర, నిస్సహిత, యుద్వేగం, బద్ధాశ్రయం, బడల్,
వ్యసనం, బోర్వమి, తెంపు, లోఁగఁ జెడుభావంబుల్ నుడిం తెట్టుమా
నన, మీఱ్యాధిపయోధి నీడను కితానం బట్టి నీపాద మిం
త మఖించున్; విరి జేర్చు నిండుమద మొందిన్; భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. స్వాంతంబందును దుర్విరక్తము, వదిక్వాసంబు, వాస్త్రీకృ, మా
వంతేసిం దలచూచ మన్నఁ, బరమాత్మా! తానకాంఘ్రిద్యయి
చింతానందకతాంశ మేని, నిఖిలక్షీత్యాధిపక్యంబు నా
నెం? తాస్వర్గవతిత్వ మైనఁ గలచా యీ? భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. జడిగా వాకనుదోయి రే దొరఁగుబాప్యశ్రేణి, యాసీకునం
బడి పాదంబుల నెచ్చెచ్చుగ, భవద్భావంబులంబంచెనో,
యడలం జాడఁగ లేని నీకనికరం బబ్బురి జూపించెనో,
యడుకా తెన్; సదుదర్శనూచి యెట్లు; భక్తచింతామణి. ౨౬

కా. కాదుఁజీకటి గ్రమ్మరే గడచి, యెట్లు; తెంచుచోఁ,
చారు నిర్దుర; దుభిధాను రుజ యంతం బాపై భవ
త్కాదుశ్శం బుదయించున జ్ఞగుట మేల్కొనఁగ నేడ; నా
కాశోగ్యంబునందుఁ గా నిక భువం చా; భక్తచింతామణి. ౨౭

మ. అడుగులే చుట్టన జేడియత్రువులు శేనట్టల్ దొరంగించి పా
 క్కెడులే గా, భవదంతరంగము గరంగన; జానిం దే! య
 ప్పదై తాత్కాలిక వాటెలో నడుకు; చెయ్యల్, భక్తులంబు, నె
 క్కుడు వోధింపక, తేలికదవు కోయ్యల్; భక్తచింతామణి. ౨౮
 మ. గదముకా, దెబ్బకు గొట్టి ధామ్యునగ దంకామీద, నేల దూలు, ద్వ
 త్వదనద్యవ్యయచింతనామృతరసాస్వాదైకదీక్ష; బదిం
 బదిగా నిన్ భవకోగైద్యుఁడవి యామ్నాయంబు చాటించు; బ
 ల్కరి, మిమ్మన, నుకు నిట్ట టైన, మృత యావా? భక్తచింతామణి. ౨౯
 మ. “నురుమూర్తిలో నుదిలివ్యు లిట్టురును, నాకుం గూర్పు చందిం త్రగో
 చరతకా, గోచరతన, బదంబులును భైషజ్యంబు; వత్సేన మేల్
 పారయం జేయదె?” యన్ భృతిన్ బలితతికా “వ్రానించి దంకా, గదిం
 చిరుజం దూలుకు” నంచు; నిల్పు కలఁగోక్షిన్; భక్తచింతామణి. ౩౦
 కా. అది క్షుక్రిము కెప్పుడుండున వరణ్యానీభవాధం బరెన్,
 లే దన్మాదిది చాటి, లో నులుకుచుకా, దేధింపు శేష్మంబు న;
 న్నో దే! కరుణానిధి! చెదిరి కాదో వాడుకూ? యేల రా
 వోచార్పణ బదభక్తుఁ, దీర్చుకు గడఁ? లో భక్తచింతామణి. ౩౧
 కా. అకాశంబున కోకురై వెలుగునయ్యుత్రాణి చందము
 నిగం కాకద గింర చేతు బగుటకా నీక్షింపఁగాఁ జాకనో;
 కా గిన్ నెలు నిమ్మఁ జావలెల వాక గ్రిం బొదర్పించుకో?
 నిక న్నెల్లఁ గడుల దిలంగు నులుబడిక; భక్తచింతామణి. ౩౨
 కా. ఈనిక్కర్మరంబు నెప్పుడో నేల రెట్టునకూయి నీ
 నిజల్ పోలకపో చానినెకతే, నన్నన్ దలంపించునీ
 దొక్కులంబు గరంబు దక్షిణం చానానఁ జాకుకా దెవల్;
 నీ వాటింకు బయల; నుదుర్పున యుదల్ లే; భక్తచింతామణి. ౩౩

మ. సురపుల్ దెగ్గిలజేయఁ గ్రాగుచెడుగుమ్మ నేయి, యాచాంశు చె
 చెరుఁబోకాయ్యుడంబు, నామఃకీ దోచెకా, గుర్తుకం దట్టి యూ
 పిరి యాడం దెరు వీనిడుమ్మఁగము, తద్వృద్ధిం దుగ్గిలం బాపుత్వ
 పురణధ్యానమరందసేవనము, నెంచక; భ క్తచింతామణి. ౩౪

మ. అడునుం ద్రొక్కి, తోలంప దాని, జలమున్ యాచింతుకంబెన్ వరం,
 బెడగా దానికి నోసరిల్లుట; దెవు లిక్కట్లుఁ దూలింపు మం
 చడుగన్ జేసరి, తోసెదన్ భవపారం బాహుర్ల మే నా ద్రి; నీ
 యడుగుంజాడలఁ విగ్రహు న; న్నమ్మరథామా! భ క్తచింతామణి. ౩౫

కా. ఆకాశం, భుజిలంబు, దేవమాను, దోయం, బుద్ధి, లేనట్టివో,
 నేకాంతంబు విచించువాఁడు గలఁ డే, నీ దయ్యుడకా వానికే,
 నీకంటం బడ మండఁ గార్య మొకటికా నే జేయఁగాఁ జాలినన్;
 నాకృత్రంబు లడంపు; సర్విదురితఘ్నా! భ క్తచింతామణి. ౩౬

మ. దురితవ్యాధిభంబు లంచు, దరి, వాద్దున్, లేనదానికా, మహా
 మరుభూమికా, మకరాలయంబు, స్మరియించుం జేయు; నకా గర్భ మం
 దురలం దోయి, దరింప నావెరపుఁ, గ న్సుంటికా; నిశం గంటి; నా
 కడపంబుం గలిగింపు మర్దుగతిఁ బాగై; భ క్తచింతామణి. ౩౭

మ. భవరాహిత్యము నాకు నల్పివ. భవదృగ్జ్యోతిరందపంపర్జన
 వ్యవసారంబున జేమి లోప మగునా? త్వల్లోకమం దుండనా?
 భువి సర్గం బయి, కాక యున్నదివి? నన్ ముక్తాత్మ్య లైనట్టివీ
 వివిధాస్థానకవీరులం గలపు భావక; భ క్తచింతామణి. ౩౮

మ. పగిలివారం బొకవివృత్తిధృళుమం బగిల్పావకాలంబునకా
 క్షితిపై రాల్పురసాల మున్నదెడ, నిక జింతామణియామలం
 ధరమాభేదకవద్యరత్నము లటుల్ నాబుద్ధిఁ దోటించుభ
 వ్యతరం బోలుకు దానితో; నమ్మరథామా! భ క్తచింతామణి. ౩౯

10357

